

Balansbok

01.01.2016 - 31.12.2016

JOMALA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	1
1.1 Väsentliga händelser i ekonomi och verksamhet	1
1.1.1 Kommundirektörens översikt	1
1.1.2 Kommunens organisation	2
1.1.3 Utvecklingen av kommunens ekonomi.....	3
1.1.4 Väsentliga förändringar inom kommunens verksamhet	4
1.1.5 Kommunens interna kontroll	4
1.1.6 Personalrapport	6
1.1.6.1 Jomala kommuns organisation	6
1.1.6.2 Personalen	7
1.1.6.3 Friskvård	9
1.1.6.4 Företagshälsovård	10
1.1.7 Miljönyckeltal	10
1.2 Räkenskapsperiodens resultat	11
1.3 Finansiering av verksamheten.....	12
1.4 Balansräkning	13
1.5 Koncernens verksamhet och ekonomi	16
1.5.1 Koncernstrukturen	16
1.5.2 Väsentliga händelser inom koncernen	16
1.5.3 Intern kontroll inom koncernen.....	16
1.5.4 Koncernresultaträkning.....	17
1.5.5 Finansieringsanalys för koncernen	18
1.5.6 Koncernbalansräkning.....	19
1.6 Styrelsens förslag till åtgärder	21
1.7 Budgetutfallet.....	22
1.7.1 Målen för verksamhet och ekonomi.....	22
1.7.2 Sammandrag av kommunens budgetutfall	22
1.7.3 Driftsekonomidelens utfall.....	23
Centralförvaltningen	23
Socialförvaltningen	26
Skolförvaltningen	39
Biblioteks- och kulturförvaltningen.....	43
Idrotts- och fritidsförvaltningen.....	46
Brand- och räddningsnämnden	48
Tekniska förvaltningen.....	51
Affärsverksamheten.....	53

	<i>Byggnämnden</i>	54
1.7.4	Investeringsdelens utfall	56
1.7.5	Resultaträkningsdelens utfall.....	64
1.7.6	Finansieringsdelens utfall.....	65
1.8	Sammandrag av noter	67
2.	RESULTATRÄKNING.....	68
3.	FINANSIERINGSANALYS	69
4.	BALANSRÄKNING	70
5.	NOTER	72
6.	KONCERNRESULTATRÄKNING.....	83
7.	FINANSIERINGSANALYS FÖR KONCERNEN	84
8.	KONCERNBALANSRÄKNING	85
9.	NOTER TILL KONCERNEN	87
10.	FÖRTECKNING ÖVER ANVÄNDA BOKFÖRINGSBÖCKER OCH VERIFIKATSLAG	92
11.	UNDERSKRIFTER.....	93
12.	REVISORSANTECKNING.....	93

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1.1. VÄSENTLIGA HÄNDELSER I EKONOMI OCH VERKSAMHET

1.1.1. Kommundirektörens översikt

Inledningsvis bör framhållas att Jomala kommun fortsättningsvis är en skuldfri kommun med en god och välskött ekonomi. Kommunen har även en fortsatt befolkningsökning och kommunen erhöll mer skatteintäkter 2016 med bibehållna skattesatser. Under 2016 ökade befolkningen med 2,3 % eller 109 personer från 4 645 till 4 757. Befolkningsökningen var dock under prognos men större än 2015.

Vad gäller kommunens ekonomiska situation visar årets bokslut ett överskott om 314 761 euro, vilket är väsentligt mer än budgeterat. Orsaken till detta är främst att driftsbudgeten underskreds med 697 727 euro eller 3,50 % procent samt ökade samfundsskatter och förvärvsinkomstskatter. Att Jomala kommun överlag är en kostnadseffektiv kommun visas tydligt bland annat vid olika jämförelser, där Jomala kommuns totala nettodriftskostnader per kommuninvånare är lägst av alla kommuner på Åland. Det finns dock områden där utrymme för förbättring finns. Detta gäller främst verksamheter som drivs genom kommunalförbund såsom institutionsboendet inom äldreomsorgen. Här har Jomala kommun p.g.a. utformningen på grundavtal och verksamheten i sig de absolut högsta kostnaderna av alla kommuner på Åland.

I och med att mycket går Jomala kommuns väg vad gäller ekonomi och inflyttning är det svårt att lyfta fram interna omständigheter som måste förbättras. Däremot finns det alltid en risk med att slappna av och inte noggrant överväga vilka verksamhetsförändringar eller investeringar som verkligen krävs och vilka kostnader som är befogade för att upprätta eller utveckla den goda service kommunen erbjuder. Ifall en utbredd självgodhet infinner sig i organisationen finns en risk att det Jomala kommun byggt upp under en lång tid snabbt raderas. Både norr och söderut finns exempel på kommuner som överinvesterat och byggt upp frivilliga verksamheter som lett till att kommunens ekonomi och möjlighet att erbjuda en god och utvecklad lagstadgad service försvårats.

Som kommundirektör vill jag avslutningsvis främst tacka både anställda och förtroendevalda i Jomala kommun. Kvittot på att vi alla kan vara nöjda med det arbete som utförts är främst de utredningar som visar att vi har en kostnadseffektiv samt bra skola och barnomsorg. Trots befolkningstillväxt och ökade krav på samhällsservicen lyckades vi även underskrida budget väsentligt 2016 och inför 2017 kommer Jomala kommun också ha den lägsta kommunala förvärvsinkomstskatten i hela Finland. Som kommundirektör får man bara hoppas att nuvarande förhållanden kan bibehållas och att externa omständigheter som påverkar Jomala kommun negativt, såsom ett väsentligt försämrat nytt landskapsandelssystem, inte påtvingas oss från ovan.

John Eriksson

1.1.2. Kommunens organisation

Kommunens organisation består av förtroendevalda, tjänstemän och arbetstagare. De förtroendevalda fattar de kommunala besluten i kollegiala organ på basen av tjänstemannaberedning. Kommunens fullmäktige som består av 17 ledamöter utgör det högsta beslutandeorganet. Kommunfullmäktige tillsätter en kommunstyrelse med minst fem ledamöter för att leda den kommunala verksamheten. Därtill tillsätter kommunfullmäktige lagstadgade, samt efter behov, nämnder för handhavande av sektorvisa uppgifter i kommunen.

Kommunstyrelsen utses för två år i sänder. Nämnderna tillsätts för fullmäktiges mandatperiod. Fullmäktiges mandatperiod utgörs av åren 2016 – 2019.

Kommunfullmäktige 2016-2019

Släkt- och förnamn	Födelseår	Yrke	Grupp
Ordförande: Nordberg Mika (2016)	1973	Minister	MSÅ
I vice ordf.: Karlström Fredrik (2016)	1973	Företagare	MSÅ
<u>Ledamöter:</u>			
Aller Kristian	1976	Automationsingenjör	MSÅ
Ekholm Marie	1970	Sjukskötare	Lib
Eriksson Anders	1960	Jordbrukare	ÅF
Eriksson Tage	1959	Jordbrukare	C
Högman Gyrid	1948	Fil.mag.	C
Jansén Dan	1964	Byggnadsingenjör	S
Jansson Dennis	1972	Entreprenör	MSÅ
Karlsson Bo-Yngve	1974	Fastighetschef	C
Rajamäki Niklas	1972	Golfinstruktör	MSÅ
Segerström Hanna	1975	Föreståndare	ÅF
Sjöbacka Bäck Christina	1978	Grundskollärare	C
Sjödahl Pamela	1981	Barnomsorgschef	Lib
Slotte Roger	1944	Skogsbruksingenjör	C
Stenros Hedvig	1981	Sjukskötare	S
Valve Wille	1980	Politiker	MSÅ

Gruppbeteckningar:

- C = Centern i Jomala
- Lib = Liberalerna i Jomala
- MSÅ = Moderat Samling Åland
- S = Socialdemokraterna
- ÅF = Ålands Framtid i Jomala

Kommunstyrelsen 2016-2017

Släkt- och förnamn	Födelseår	Yrke	Grupp
Ordförande: Jansson Harry	1959	Lagtingsledamot	C
Vice ordf.: Aaltonen Carina	1964	Lagtingsledamot	S
Ledamöter:			
Boedeker Tomas	1966	Ekonomichef	MSÅ
Eriksson Roger	1960	Vicehäradshövding	Lib
Hambrudd Annika	1972	Socionom	C
Milestad-Styrström Suzanne	1959	Förskollärare	MSÅ
Eriksson Peggy	1966	Handläggare	ÅF

Nämnder 2016-2019

Kommunen har två nämnder		
	Ordförande	Föredragande tjänsteman
Gemensamma räddningsnämnden	Kristian Aller ¹	Räddningschef Lennart Johansson
Byggnämnden	Niklas Rajamäki	Byggnads- och miljöinspektör Guy Dannström

¹ Jomalas representant i den gemensamma räddningsnämnden.

1.1.3. Utvecklingen av kommunens ekonomi

Kommunens totala ekonomi har under 2016 varit positiv, främst tack vare att kommunen haft lägre driftskostnader och erhållit större skatteintäkter än vad som beräknats i budget. Kommunens verksamhetsbidrag har ökat med 3,61 % eller 666 231 euro mot föregående år (6,45 % respektive 1 118 155 euro 2015).

Kommunens förvärvsinkomster ökade med 3,83 % mellan 2015 och 2016 (5,52 %). Kommunens förvärvsinkomster är nu 15 589 762 euro. Samfundsskatten har ökat med 45,88 % från föregående år till 1 790 271 euro för 2016 (17,36 %). Fastighetsskatten har minskat med 1,00 % till 412 893 euro (1,08 % ökning).

Årsbidraget för 2016 uppgår till 3 285 845 vilket är bättre än 2015 (2 650 613 euro). Årsbidraget kan anges i procent av skatteinkomsterna och utgör för året 18,34 % (15,79 %). Uträknat per kommuninvånare per 31.12.2016 utgör årsbidraget 691 euro per invånare (571 euro).

Kommunens bokslut uppvisar ett överskott om 314 761 euro (236 436 euro). Kommunens ekonomi bedöms vara god men kan prövas ifall ett nytt landskapsandelssystem införs enligt plan. Byggnationen av Samlingshuset och efterföljande ombyggnation av Vikingaåsens skola får betydande påverkan genom avskrivningar, eventuella driftskostnadsökningar och minskade kassamedel. Det största hotet kring kommunens ekonomi är ett aviserat nytt landskapsandelssystem med mindre medel och en pågående kommunstrukturereform som i liggande förslag, troligtvis, kommer att påverka den soliditet och likviditet, som kommunen byggt upp, negativt. De kassamedel som möjliggör kommunens goda service och utveckling av bl.a. kommunens infrastruktur kommer även de att påverkas negativt vilket kan leda till ökade avgifter eller högre skattesats.

1.1.4. Väsentliga förändringar inom kommunens verksamhet

Kommunfullmäktige beslöt genom § 104/12.12.2016 att justera kommunens grundkapital från 5,5 miljoner euro till 10 miljoner euro.

Från och med 1.1.2016 flyttades tekniska förvaltningen direkt under kommunstyrelsen och en renodlad byggnämnd upprättades.

Jomala kommun har omvandlat Öppna Högsolan på Ålands projekt "äldreomsorg på distans" till en stödtjänst inom kommunal regi. Från och med april 2016 kan klienter inom åländsk äldreomsorg ta del av bland annat högläsning, evenemang, minnesträning, gymnastik och aktuell allmän information genom gruppsändningar. Klienterna kan även prata "point-to-point"-samtal med nära och kära och med hemservicen.

1.1.5 Kommunens interna kontroll

Syftet med den interna kontrollen i Jomala kommun är att säkerställa att kommunens verksamhet är effektiv och att de beslut som fattas bygger på korrekt information. Genom intern kontroll ska förverkligandet av uppställda mål och iakttagandet av lagar, förordningar och fattade beslut säkerställas.

Iakttagande av bestämmelser, föreskrifter och beslut

Kommunens organisation finns fastslagen i förvaltningsstadga, instruktioner samt i budget och bokslut. Anslagsansvarig och godkännare inom respektive resultat- och balansräkningsenhet fastställs genom budget. Tjänsteinnehavare med beslutanderätt är skyldiga att, i löpande nummerordning, föra förteckning över fattade tjänstemannabeslut. Nämnd, motsvarande organ eller kommunstyrelsen har tagit del av besluten.

Måluppfyllelse, tillsyn över användningen av medel, kompetent och tillförlitlig resultatutvärdering

Kommunfullmäktige har godkänt rambudgetering med nettoanslag för driften. En budgetuppföljning via kommunens ledningsrapporteringssystem görs månatligen av ekonomiavdelningen. Kommunstyrelsen har vid tre tillfällen under året behandlat budgetuppföljningen för kommunens driftskostnader. I samband med behandlingen av kommunstyrelsens dispositionsmedel och investeringsöverskridningar ges information om förväntade överskridningar för såväl driftskostnader som investeringar och finansiella poster. I bokslut och verksamhetsberättelse presenteras hur väl mål- och verksamhetsidéer uppfyllts.

Ordnande av riskhantering

Risker i anslutning till verksamhet, investeringar och finansiering bärs i regel av kommunen. För att minska verksamhetsrisker arbetar kommunens förvaltningar med ett strukturerat arbetssätt för identifiering och minimering av risker. Arbetet innebär att varje förvaltning gör en analys av vilka risker som omger deras verksamhet samt värderar dessa risker utifrån sannolikhet och konsekvens. Värderingen ligger sedan till grund för vilka risker som prioriteras för kontroll och uppföljning under året. Detta görs som en del av kommunens gemensamma arbete med intern kontroll.

De ekonomiska riskerna har reducerats genom att ekonomikansliet regelbundet följer kommunens penningströmmar och likviditet. Kommunens likviditet har varit mycket god över året. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige erhåller regelbundet ekonomiska uppföljningar.

Skaderiskerna och verksamhetsansvaret har minimerats genom försäkringar. Datariskerna hanteras genom att kommunen har en så kallad "hosting-lösning". Hosting innebär bland annat att kommunens servrar inte finns i egna lokaler, utan i brandsäkra utrymmen hos ett utomstående företag. Säkerhetskopiering görs dagligen av det anlitade företaget.

Alla förvaltningar har under året gjort en genomgång av de risker som finns i den egna verksamheten och utifrån framtagna värderingsprinciper gjort en prioritering över vilka risker som i första hand bör åtgärdas eller kontrolleras. De högst prioriterade riskerna ingår i förvaltningarnas plan för intern kontroll för 2016. Vid slutet av 2016 har kommunstyrelsen tagit del av vilka resultat som framkommit av årets kontroller samt haft möjlighet att vid behov komma med åtgärdsförslag för att hantera brister och minska riskerna.

Målet med att arbeta på ovanstående sätt är att kommunens förvaltningar regelbundet ska göra en bedömning av vilka risker som omger den egna verksamheten. Viktigt är dock att komma ihåg att brister och felaktigheter fortfarande kan uppstå, även med ett bra system för intern kontroll. Genom att avsätta tid för att arbeta med risker är förhoppningen att fler risker kan identifieras och hanteras innan de orsakar skada för verksamheten och kommunen.

Tillsyn av anskaffning, överlåtelse och skötsel av tillgångar

Investeringarna faller under nämnd eller motsvarande organs ansvarsområde. Kommunstyrelsen ansvarar för skötsel av de kommunala fastigheter som ingår i det interna hyressystemet.

Avtal

Kommunens avtal finns samlade i mappar som förvaras i brandsäkert arkiv och avtal med frister finns även lagrade i ett elektroniskt avtalshanteringssystem med påminnelsefunktion. Uppföljning av avtalsvillkor och preskribering åligger ansvarig tjänsteman.

Fakturahantering

Kommunens fakturahantering kräver att minst två personer behandlar fakturan innan utbetalning kan ske.

Bedömning av hur den interna tillsynen är ordnad

Kommunstyrelsen har tillsammans med kommundirektören det övergripande ansvaret för organiseringen av den interna styrningen och utfärdar vid behov direktiv för denna övervakning. Ekonomen samordnar och rapporterar den interna kontrollen. Kommunfullmäktige fastställde riktlinjer för kommunens interna kontroll 2013. Kommunstyrelsen har godkänt en intern kontrollplan för 2016, vilken förvaltningarna har arbetat fram utifrån sina riskanalyser av verksamheterna.

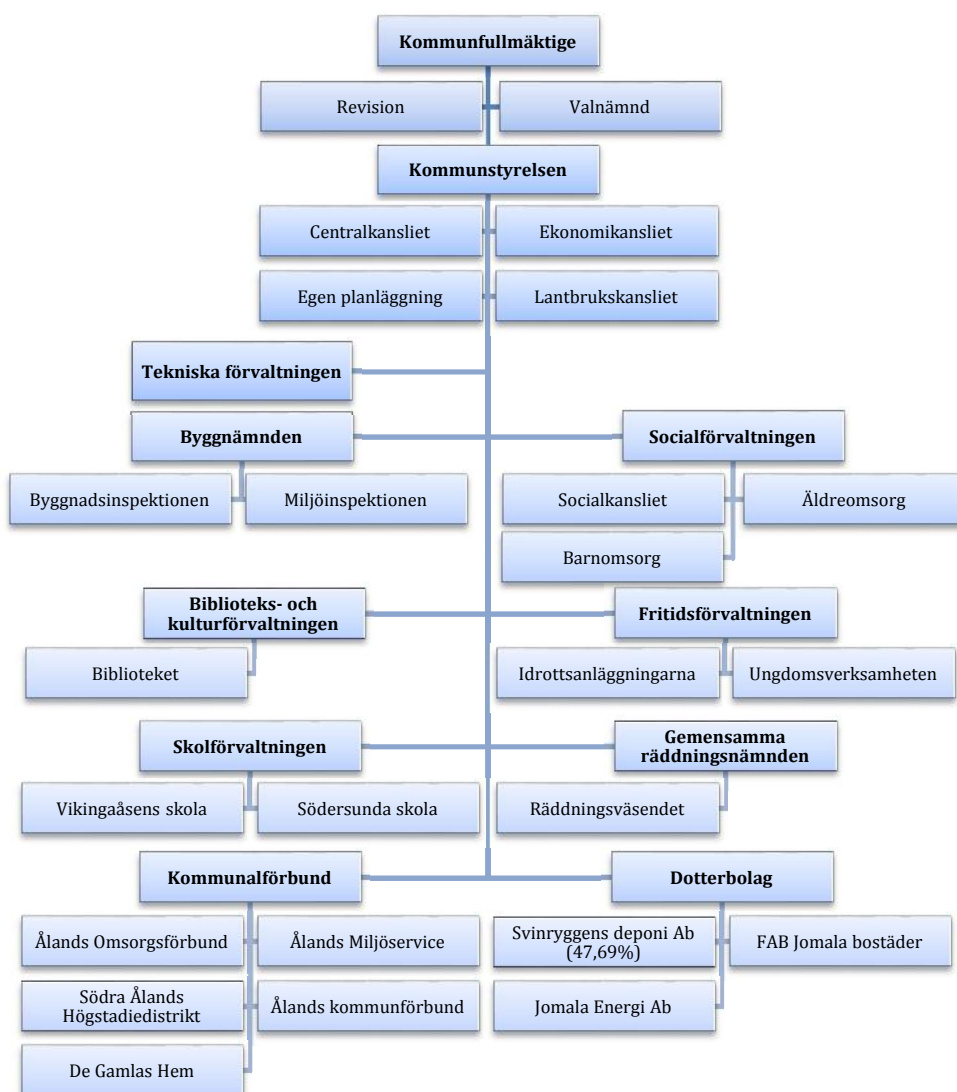

Kommunens plan för intern kontroll revideras årligen och tas upp till kommunstyrelsen för behandling. Varje år gör förvaltningarna en ny bedömning av risker, där både tidigare identifierade risker och eventuella nya värderas.

1.1.6 Personalrapport

Avsikten med personalrapporten är att ge en samlad beskrivning av Jomala kommuns personal och personalstruktur. Personalstatistik utgör ett underlag för framtida beslut genom åtföljande analyser och ger ökad kunskap om personalområdets utveckling inom kommunen. Uppgifterna i personalboks slutet är hämtade från Jomala kommuns lönesystem och återspeglar situationen per 31.12.2016. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

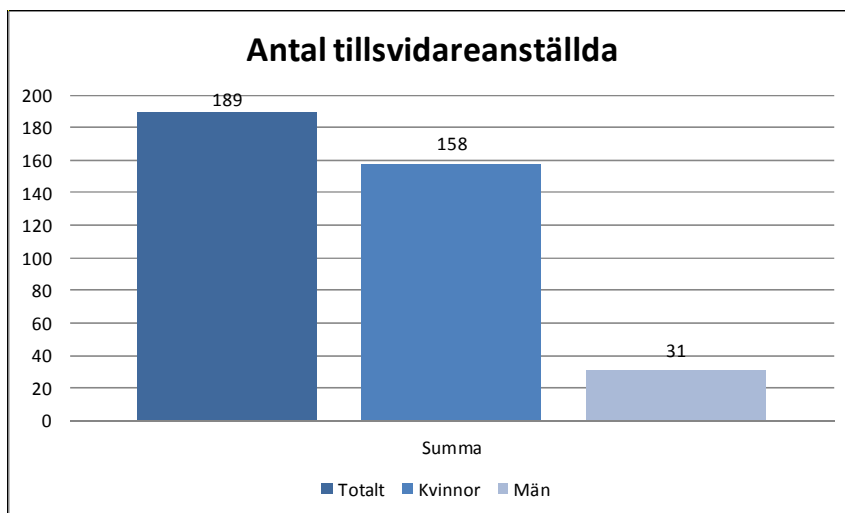
1.1.6.1. Jomala kommuns organisation

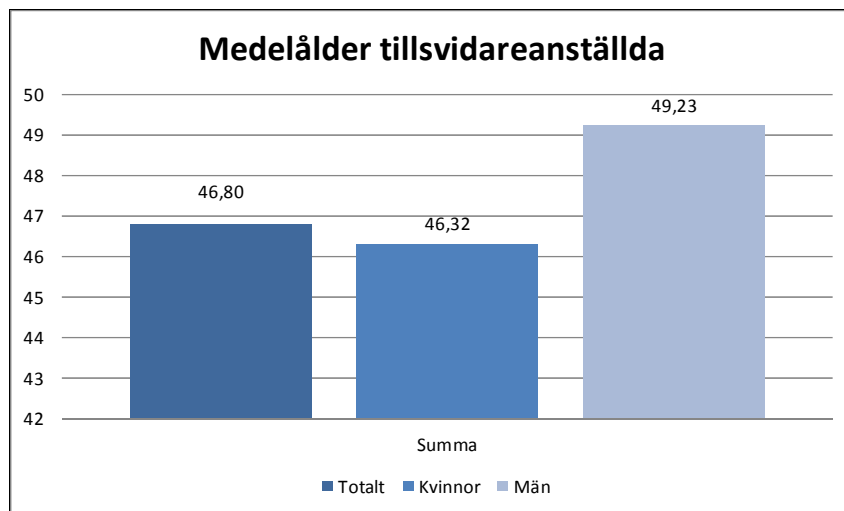

1.1.6.2. Personalen

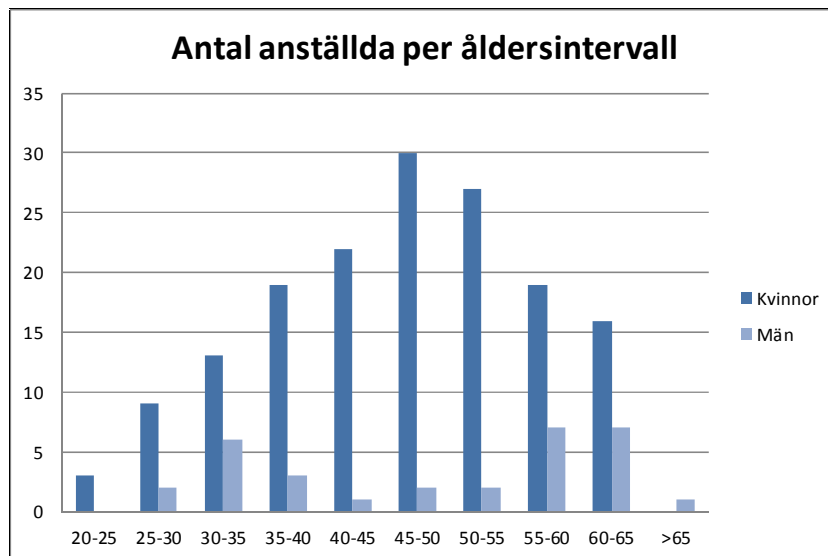
Uppgifterna nedan angående antalet tillsvidareanställda inom Jomala kommun avser tillsatta tjänster och befattningar i arbetsavtalsförhållande och inkluderar även personal som per 31.12.2016 var moderskaps-, föräldra-, vård- eller tjänstlediga. Antalet tillsvidareanställda i tjänste- samt arbetsavtalsförhållande uppgick till 189 (184). Procentuellt utgjorde kvinnorna 83,6 procent och männen 16,4 procent av de tillsvidareanställda. Inga stora förändringar gällande personalstyrkan har skett.

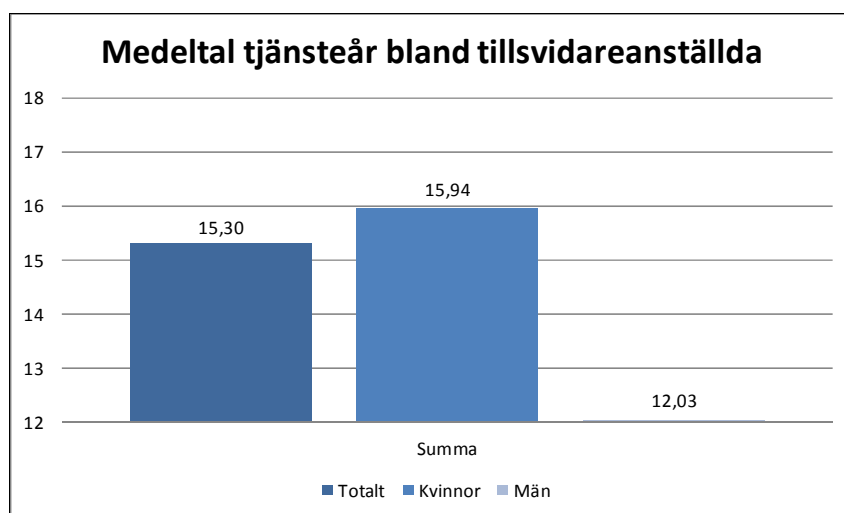
Tabell för medelålder bland de tillsvidareanställda är fördelad på kvinnor och män. Den genomsnittliga medelåldern ligger på 46,8 år.

Nästkommande tabell visar antalet tillsvidareanställda fördelat i åldersintervall på kvinnor och män. Vid en grov indelning med åldersintervallen under 45 år och över 45 år finner vi att 38,7 (39,3) procent av de manliga anställda befinner sig i det lägre intervallet och 61,3 (60,7) procent i det högre intervallet. Bland de kvinnliga anställda befinner sig 41,8 (42,3) procent i det lägre intervallet och 58,2 (57,7) procent i det högre intervallet. Totalt sett är fördelningen förhållandevis jämn mellan åldersintervallen under 45 år och över 45 år då 41,8 (41,8) procent befinner sig i det lägre intervallet och 58,2 (58,1) procent i det högre intervallet.

Jomala kommun har en trogen personal, vilket avspeglar sig i medelantal tjänsteår. Bland de kvinnliga anställda är medeltalet tjänsteår 15,94 (16,10) och bland de manliga anställda 12,03 (13,62). Totalt är medeltalet tjänsteår 15,30 (15,50) bland kommunens tillsvidareanställda personal.

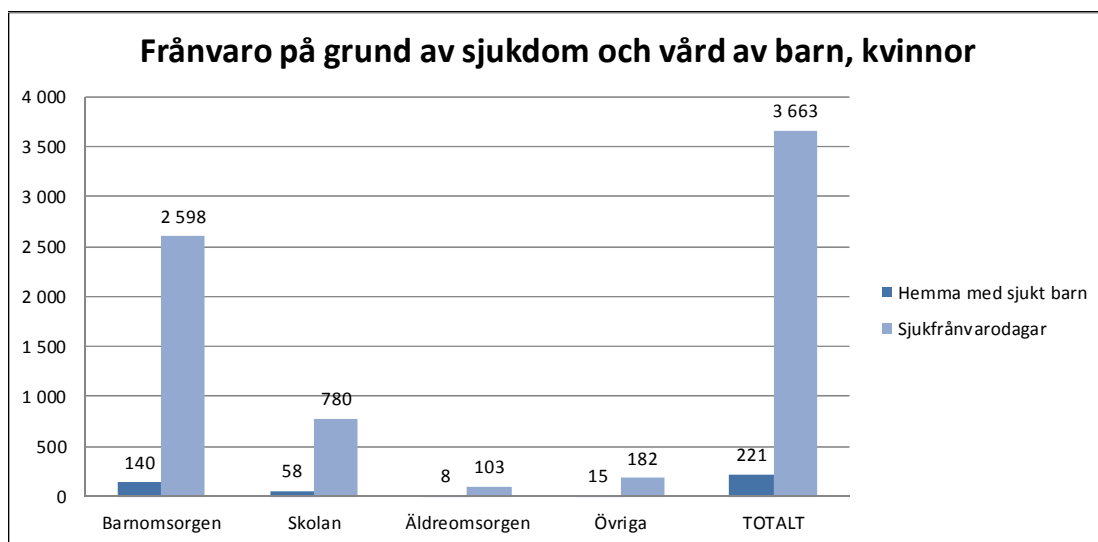
Statistiken för frånvaro inkluderar samtlig personal som varit anställd av Jomala kommun under året, det vill säga såväl tillsvidareanställda som visstidsanställda. I statistiken för frånvaro är all frånvaro inräknad (detta medför att eventuella långtidssjukskrivningar gör stor inverkan på resultatet). Verksamhetsområdet *Övriga* innefattar personalen vid kommunkansliet, biblioteket och Vikingahallen (vilka redovisas sammanslagna för att inte enskilda anställda ska kunna härledas från statistiken då det är få anställda vid enheterna). Sjukfrånvaro och frånvaro på grund av vård av barn redovisas i antal kalenderdagar. Sjukfrånvaron redovisas i skilda tabeller för män och kvinnor.

Den totala sjukfrånvaron bland de kvinnliga anställda var 3 663 dagar (5 162). Den minskade sjukfrånvaron beror på färre långtidssjukskrivna under året. Inom barnomsorgen märks en ökning av antalet sjukdagar till 2 598 (2 495) och för övriga en

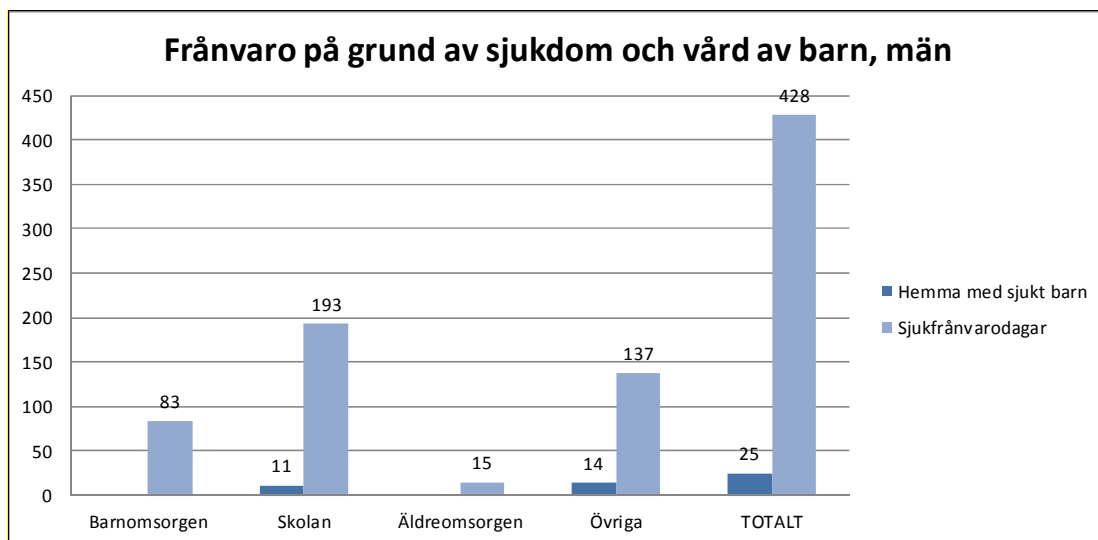

minskning till 182 dagar (207). Inom äldreomsorgen har en minskning av sjukfrånvaron skett till 103 dagar (746) och inom skolan till 780 dagar (1 714).

Frånvaron på grund av vård av barn för kvinnorna uppgick under året totalt till 221 (189), vilket utgör en liten ökning i jämförelse med föregående år. Flest antal dagar för vård av barn finns inom barnomsorgen, vilket även är helt naturligt i och med att där även finns den största andelen anställda.

Den totala sjukfrånvaron hos de manliga anställda var 428 dagar (250), vilket utgör en ökning med 178 sjukdagar. Frånvaron på grund av vård av barn var totalt 25 dagar (23), vilket är en ökning med två dagar.

1.1.6.3. Friskvård

Under året har Jomala kommun erbjudit sina anställda subventionerad friskvård i form av massage i förebyggande syfte, simning, gruppträning, styrketräning, tennis, badminton och bordtennis. Totalkostnaden för den subventionerade friskvården uppgick till 10 664 euro netto (10 463 euro).

1.1.6.4. Företagshälsovård

Jomala kommuns företagshälsovård sköttes 2016 av Cityläkarna Ab. Totalkostnaden för företagshälsovården uppgick 2016 till 28 129 euro netto (31 274 euro). Företagshälsovårdsläkarna gjorde under året 6 (10) hälsoundersökningar. Antalet sjukvårdsbesök hos läkare var 582 (632). Företagshälsovårdarna utförde under året 82 (112) hälsoundersökningar. Antalet sjukvårdsbesök hos hälsovårdare var 211 (171). Under året genomfördes totalt 945 (1 092) laboratorieundersökningar.

Under 2016 skedde en EU-upphandling av Jomala kommuns företagshälsovård. Upphandlingen medförde att Medimar Scandinavia Ab från 1.1.2017 sköter kommunens företagshälsovård.

1.1.7 Miljönyckeltal

Målsättning

Målsättningen för 2016 var att Jomala kommun, trots befolkningstillväxten och den utvidgade förvaltningen, inte ökar det totala koldioxidutsläppet eller antalet körda kilometer inom förvaltningen. Jomala kommun eftersträvade även att uppvärmningen med olja helt skulle upphöra under 2016.

Måluppföljning

Jomala Kommun	2015	2016
Elenergiförbrukning	2 086 MWh	2 300 MWh
Oljeförbrukning	54 m ³	0 m ³
Jomala Energi Ab	1 244 MWh	1 335 MWh
Mariehamns Energi Ab	263 MWh	255 MWh
Totalt utsläpp CO ²	722 ton	636 ton
Körda kilometer	180 823 km	167 097 km

Sammantaget kan konstateras att Jomala kommun, trots en fortsatt befolkningstillväxt och större förvaltning, uppfyllde målsättningen på alla punkter. Mest anmärkningsvärt är att oljeförbrukningen upphörde helt under 2016 och att CO²-utsläppen minskade från 722 ton till 636 ton eller med 11,91 %. Målsättningen har främst uppfyllts p.g.a. ett flerårigt program att förnya värmesystem, ventilation och belysningsarmaturer i kommunens fastigheter.

1.2. RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT

EXTERN RESULTATRÄKNING (1 000 euro)	2016	2015
Verksamhetens intäkter	3 207	3 069
Verksamhetens kostnader	-22 318	-21 514
VERKSAMHETSBIDRAG	-19 111	-18 445
Skatteinkomster	17 918	16 782
Landskapsandelar	4 448	4 279
DRIFTSBIDRAG	3 255	2 617
Ränteintäkter	25	30
Övriga finansiella intäkter	5	5
Räntekostnader	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	-1
ÅRSBIDRAG	3 286	2 651
Avskrivningar enligt plan	-971	-914
Avskrivningar av engångskaraktär	0	0
Nedskrivningar	0	0
Extraordinära intäkter o. kostnader	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	2 315	1 736
Ökning eller minskning av avskr.differens	0	0
Ökning eller minskning av reserv	-2 000	-1 500
Ökning eller minskning av fonder	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT	315	236

Resultaträkningens relationstal

	2016	2015
Verksamhetsintäkter/-kostnader	14,4 %	14,3 %
Årsbidragsprocent	12,8 %	11,0 %
Avskrivningsprocent	3,8 %	3,8 %
Årsbidraget i procent av avskrivningarna	338 %	290 %
Invånarantal per 31.12	4757	4645
Årsbidrag euro/invånare	691	571
Verksamhetsbidrag euro/invånare	4017	3971
Procentuell förändring verksamhetsbidrag	3,6 %	6,5 %

Verksamhetsintäkter/-kostnader: Beskriver hur stor procent av verksamhetsutgifterna som täcks med avgifter, försäljningsinkomster och andra verksamhetsinkomster.

Årsbidragsprocent: Beskriver hur stor del av intäkterna (verksamhetsintäkter + skatteintäkter + landskapsandelar) som blir över till avskrivningar, investeringar och amorteringar på lånen.

Avskrivningsprocent: Beskriver hur stor del av intäkterna (verksamhetsintäkter + skatteintäkter + landskapsandelar) som använts till planavskrivningar och nedskrivningar.

1.3. FINANSIERING AV VERKSAMHETEN

FINANSIERINGSANALYS (1000 euro)	2016	2015
DEN EG. VERKSAMHETENS O. INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Årsbidrag	3 286	2 651
Extraordinära poster	0	0
Korrektivposter	-137	-30
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL	3 149	2 620
INVESTERINGAR		
Investeringar i anläggningstillg.	-1 077	-918
Finansieringsandelar för invest.utg	21	0
Försäljningsinkomster av AT	146	30
SUMMA INVESTERINGAR	-910	-888
NETTOKASSAFLÖDET VERKS. O INVEST.	2 239	1 733
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE		
UTLÅNING		
Minskning av utlåning	0	0
Ökning av utlåning	0	0
FÖRÄNDRINGAR I LÅNEBESTÅNDET		
Ökning av långfristiga lån	0	0
Minskning av långfristiga lån	0	0
Förändring av kortfristiga lån	0	0
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	0	0
ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR AV LIKVIDITET		
Förvaltade medel och kapital	0	0
Omsättningstillgångar	0	0
Förändring fordringar	-25	320
Räntefria kort- o. långfristiga skulder	185	111
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE	161	432
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL	2 400	2 164
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL BALANS		
Kassamedel 01.01.	9 114	6 950
Kassamedel 31.12.	11 514	9 114
	2 400	2 164

Finansieringsanalysens relationstal

	2016	2015
Verksamh och inv kassaflöde under 5 år	1 438 375	1 382 441
Intern finansiering av investeringar	311 %	289 %
Låneskötselbidrag	-	-
Likviditet (kassadagar)	180	148

1.4. BALANSRÄKNING

AKTIVA (1 000 euro)	31.12.2016	31.12.2015
BESTÅENDE AKTIVA	17 575	17 500
Immateriella tillgångar	962	1 079
Övriga utg. Med lång verkn.tid	962	1 079
Övriga utg. med lång verkn.tid/pågående	0	0
Materiella tillgångar	15 243	15 025
Mark- o. vattenområden	1 969	1 843
Byggnader	8 175	8 397
Fasta konstruktioner och anordningar	4 415	4 225
Maskiner och inventarier	301	308
Förskottsbetalningar och pågående anläggningar	382	253
Placeringar	1 371	1 395
Aktier och andelar	1 371	1 395
FÖRVALTADE MEDEL	1 275	1 422
Landskapsuppdrag	43	61
Donationsfondernas särskilda täckning	1 232	1 362
RÖRLIGA AKTIVA	12 706	10 281
Omsättningstillgångar	0	0
Förskottsbetalningar	0	0
Fordringar	1 186	1 161
Långfristiga fordringar	20	22
Lånefordringar	0	0
Övriga fordringar	20	22
Kortfristiga fordringar	1 166	1 139
Kundfordringar	555	499
Lånefordringar	0	0
Övriga fordringar	352	424
Resultatregleringar, fordringar	259	216
Finansiella värdepapper	5	5
Aktier och andelar	0	0
Övriga värdepapper	5	5
Kassa och bank	11 514	9 114
AKTIVA TOTALT	31 556	29 203

PASSIVA (1 000 euro)	31.12.2016	31.12.2015
EGET KAPITAL	-22 140	-21 824
Grundkapital	-10 000	-5 529
Övriga egna fonder	-5	-5
Över/underskott från tidigare perioder	-11 819	-16 054
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-315	-236
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER	-3 500	-1 500
AVSÄTTNINGAR	0	0
FÖRVALTAT KAPITAL	-1 275	-1 422
Landskapsuppdrag	-43	-61
Donationsfondernas kapital	-1 232	-1 362
Övrigt förvaltad kapital	0	0
FRÄMMANDE KAPITAL	-4 641	-4 456
Långfristigt	-2 130	-1 985
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	0	0
Lån från offentliga samfund	0	0
Övriga skulder	-2 130	-1 985
Kortfristigt	-2 511	-2 471
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	0	0
Lån från offentliga samfund	0	0
Erhållna förskott	-2	-2
Skulder till leverantörer	-700	-642
Övriga skulder	-682	-684
Resultatregleringar, skulder	-1 127	-1 143
PASSIVA TOTALT	-31 556	-29 203

Balansräkningens nyckeltal

	2016	2015
Soliditet	70 %	75 %
Finansieringsförmögenhet euro/inv	1 696	1 254
Skuldsättningsgrad	18 %	18 %

Soliditet: Soliditeten visar kommunens förmåga att på sikt kunna stå för sina förpliktelser. Beräknas eget kapital i förhållande till balansomslutning.

Finansieringsförmögenhet euro/invånare: Finansieringsförmögenheten utvisar om de likvida tillgångarna räcker till för återbetalning av det främmande kapitalet. En negativ differens visar det främmande kapital som inte kan täckas med finansieringstillgångarna/likvida medel.

Skuldsättningsgrad: Skuldsättningsgraden anger hur stor del av kommunens driftsinkomster som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet. Ju lägre nyckeltalet för skuldsättningen är desto bättre möjlighet har kommunen att klara av skuld amorteringen med inkomstfinansieringen.

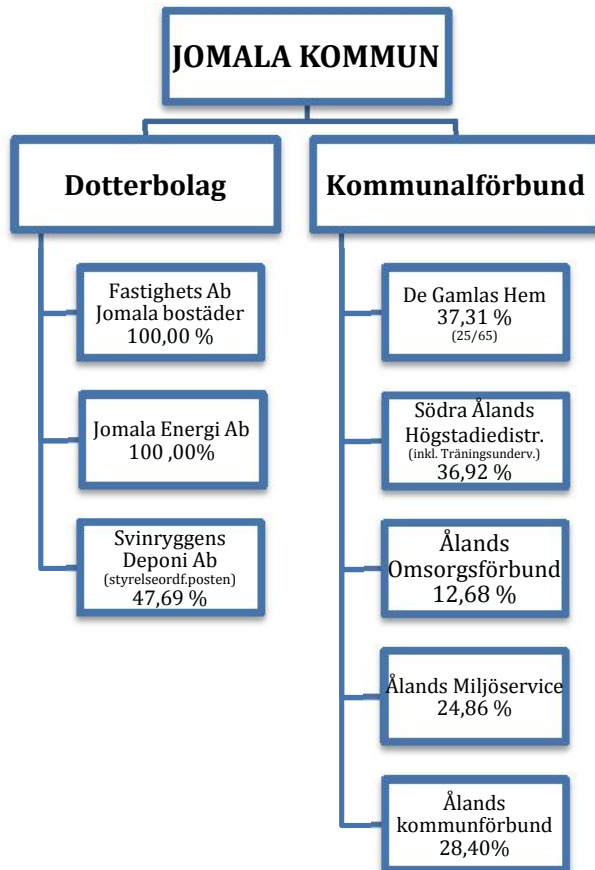
	2016	2015
Lån 31.12	0	0
Lån/inv	0	0
Ackumulerat överskott	12 134 084	16 290 602
Ackumulerat överskott/inv	2 551	3 507
Likvida medel 31.12	11 514 181	9 114 113
Invånarantal 31.12	4 757	4 645

1.5. KONCERNENS VERKSAMHET OCH EKONOMI

1.5.1. Koncernstrukturen

Kommunkoncernen Jomala kommun består, förutom av kommunen, av följande bolag och kommunalförbund:

Räkenskapsperioden för samtliga bolag och kommunalförbund i kommunkoncernen utgår 31.12 och bokföringsperiodens längd är 12 månader.

1.5.2 Väsentliga händelser inom koncernen

Svinryggens Deponi Ab fusionerades 2016 ihop med Ålands Problemvfall Ab (ÅPAB). Fusionen medförde att Svinryggens Deponi Ab från och med 1.1.2017 inte längre är ett dotterbolag till Jomala kommun.

1.5.3 Intern kontroll inom koncernen

Intern kontroll är en process som handhas av kommunstyrelsen, ledningsgruppen och koncernbolagens styrelser. Syftet är att skapa en tillräckligt rättvisande bild av målsättningarnas uppnående. I beaktande bör tas att kommunen endast äger två bolag till 100 procent. För att säkerställa kommunens intressen och målsättningar är en dialog med koncernbolagen och skapandet av smidiga nätverk av största vikt.

Kommunen antog nya koncerndirektiv 2016. I direktiven framgår det hur kommunen ska agera gentemot koncernbolagen. Kommunen utser representanter till koncernbolagens styrelser/stämmor som ska agera för kommunens bästa. Kommunen har, via initierade ärenden i kommunstyrelsen, informerats om koncernbolagens verksamhet. Kommunens representation i koncernbolagen är en mycket viktig informationskanal. Rutinerna för budgetuppföljning skiljer sig mellan de olika bolagen. En målsättning är att gemensamt med de andra ägarna skapa fungerande rutiner.

1.5.4 Koncernresultaträkning

RESULTATRÄKNING (1000 euro)	2016	2015
Verksamhetsintäkter	7 492	7 235
Verksamhetskostnader	-26 339	-25 371
Verksamhetsbidrag	-18 847	-18 136
Skatteinkomster	17 918	16 782
Landskapsandelar	4 448	4 279
Driftsbidrag	3 519	2 925
Ränteintäkter	28	36
Övr. fin. Intäkter	5	5
Räntekostnader	-21	-22
Övr.fin.kostnader	0	-5
Årsbidrag	3 530	2 939
Avskrivningar på anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid	-1 192	-1 128
Nedskrivning av bestående tillgångar	0	0
Extraordinära intäkter o. kostnader	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	2 338	1 811
Ökn el. minskn av avskr.diff	0	0
Ökn el. minskn av reserv	-1 980	-1 500
Ökn el. minskn av fonder	0	0
Räkenskapsperiodens överskott	358	311

Koncernresultaträkningens nyckeltal	2016	2015
Intäkter/kostnader	28,4 %	28,5 %
Årsbidragsprocent	11,8 %	10,4 %
Avskrivningsprocent	4,0 %	4,0 %
Årsbidraget i % av avskrivningarna	296,1 %	260,5 %
Årsbidrag euro/invånare	742	633
Verksamhetsbidrag euro/invånare	3 962	3 904

1.5.5. Finansieringsanalys för koncernen

FINANSIERINGSANALYS (1000 euro)		
DEN EG. VERKSAMHETENS O. INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL	2016	2015
Årsbidrag	3 530	2 939
Extraordinära poster	0	0
Korrektivposter	-386	-33
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL	3 144	2 906
INVESTERINGAR		
Investeringar i anläggningstillg.	-1 284	-1 179
Finansieringsandelar för invest.utg	21	0
Försäljningsinkomster av AT	161	30
SUMMA INVESTERINGAR	-1 102	-1 149
NETTOKASSAFLÖDET VERKS. O INVEST.	2 042	1 757
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE		
UTLÅNING		
Minskning av utlåning	0	0
Ökning av utlåning	0	0
FÖRÄNDRINGAR I LÅNEBESTÅNDET		
Ökning av långfristiga lån	180	114
Minskning av långfristiga lån	-179	-148
Förändring av kortfristiga lån	27	9
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	0	2
ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR AV LIKVIDITET		
Förvaltade medel och kapital	0	0
Omsättningstillgångar	665	0
Förändring fordringar	-194	311
Räntefria kort- o. långfristiga skulder	199	74
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE	33	363
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL	2 076	2 120
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL BALANS		
Kassamedel 01.01	9 832	7 712
Kassamedel 31.12	11 908	9 832
	2 076	2 120

Koncernfin. nyckeltal	2016	2015
Årsbidrag	3 530 091,68	2 938 988,82
Intern finansiering av investeringar	279 %	249 %
Räntekostnader	21 072,39	22 245,55
Låneskötselbidrag	17,8	17,4
Likviditet kassadagar	156	134

1.5.6. Koncernbalansräkning

A K T I V A (1000 euro)	31.12.2016	31.12.2015
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	58	59
Övriga utgifter med lång verkningstid	962	1 089
Sa Immateriella tillgångar	1 019	1 148
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	1 982	1 859
Byggnader och konstruktioner	9 969	9 845
Fasta konstruktioner och anordningar	4 563	4 370
Maskiner och inventarier	442	342
Övriga materiella tillgångar	1 498	1 481
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	382	395
Sa Materiella tillgångar	18 835	18 292
Placeringar		
Övriga aktier och andelar	253	346
Sa Placeringar	253	346
SA BESTÅENDE AKTIVA	20 108	19 786
FÖRVALTADE MEDEL		
Landskapets uppdrag	43	61
Donationsfondernas särskilda teckning	1 381	1 516
SA FÖRVALTADE MEDEL	1 424	1 577
RÖRLIGA AKTIVA		
Sa Omsättningstillgångar	1	0
Fordringar		
Långfristiga		
Kundfordringar	0	0
Övriga fordringar	20	22
Sa Långfristiga	20	22
Kortfristiga		
Försäljningsfordringar	768	647
Lånefordringar		
Övriga fordringar	532	645
Resultatregleringar	501	319
Sa Kortfristiga	1 801	1 611
Sa Fordringar	1 821	1 633
Finansiella värdepapper		
Övriga värdepapper	5	5
Sa Finansiella värdepapper	5	5
Kassa och bank	11 908	9 832
SA RÖRLIGA AKTIVA	13 735	11 470
SA AKTIVA	35 267	32 833

PASSIVA (1000 euro)	31.12.2016	31.12.2015
EGET KAPITAL		
Grundkapital	10 000	5 529
Kapitaltillskott	4	3914
Andelar av kommuner som ska utträda	0	0
Uppskrivningsfond	0	0
Fond för verkligt värde	0	0
Reservfond	0	36
Övriga fonder		
Övriga fonder	5	5
Sa Övriga fonder	5	5
Balanserad vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder	12 145	16 275
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	358	311
SA EGET KAPITAL	22 512	22 160
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER		
Avskrivningsdifferens	34	0
Reserver	3 500	1 520
SA ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	3 534	1 520
AVSÄTTNINGAR		
Övriga avsättningar	0	0
SA AVSÄTTNINGAR	0	0
FÖRVALTAT KAPITAL		
Landskapets uppdrag	43	61
Donationsfondernas kapital	1 381	1 516
SA FÖRVALTAT KAPITAL	1 424	1 577
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Skulder till kreditinstitut	1 633	1 619
Lån från offentliga samfund	239	255
Pensionslån		
Övriga skulder	2 294	2 164
Sa Långfristigt	4 167	4 038
Kortfristigt		
Skulder till kreditinstitut	156	129
Lån från offentliga samfund	15	15
Pensionslån		
Erhållna förskott	91	89
Leverantörsskulder	947	857
Övriga skulder	801	793
Skuld till kommuner		
Resultatregleringar	1 621	1 655
Latent skatteskuld		
Sa Kortfristigt	3 630	3 538
SA FRÄMMANDE KAPITAL	7 797	7 577
SA PASSIVA	35 267	32 833

	2016	2015
Soliditet	64 %	67 %
Finansieringsförmögenhet euro/inv	1 248	838
Skuldsättningsgrad	26 %	27 %
Lån 31.12	2 043 350	2 017 761
Lån/inv	430	434
Ackumulerat överskott	12 503 151	16 585 297
Ackumulerat överskott/inv	2 628	3 571
Likvida medel 31.12	11 908 001	9 831 832
Invånarantal 31.12	4 757	4 645

1.6. STYRELSENS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

I enlighet med 70 § kommunallagen (ÅFS 1997:73) ska kommunstyrelsen när verksamhetsberättelsen överlämnas föreslå åtgärder med anledning av räkenskapsperiodens resultat och för att balansera ekonomin. Med anledning av resultatet föreslår kommunstyrelsen att 2 000 000 euro reserveras för projektet 86112 Utbyggnadsprojekt skola, barn och fritid (d.v.s. byggnation Samlingshus) och resterande överskott om 314 761 euro förs mot det fria egna kapitalet.

1.7. BUDGETUTFALLET

Kommunfullmäktige har godkänt ramöverskridningar den 14 mars 2017 § 15.

1.7.1. Målen för verksamhet och ekonomi

Den allmänna målsättningen för den kommunala verksamheten för budgetåret var att utgående från kommunens verksamhetsidé producera samhällsservice så kvalitativt som möjligt inom de ekonomiska och personella ramar och resurser som kommunen har till sitt förfogande. Kommunens verksamhetsidé finns inskriven i kommunens förvaltningsstadga och lyder enligt följande:

”Kommunen ska i samråd med invånarna skapa och upprätthålla förutsättningar för att, inom ramen för befintliga resurser, på ett möjligast rationellt och effektivt sätt producera kommunal samhällsservice som motsvarar efterfrågan. I sin verksamhet eftersträvar kommunen en ekologisk, ekonomisk, kulturell och socialt hållbar utveckling med ett särskilt ansvar för kommande generationer. Kommunen ska i sin verksamhet eftersträva en god och frisk miljö, där det är hälsosamt och trivsamt att bo och vistas.”

1.7.2. Sammandrag av kommunens budgetutfall

	BOKSLUT 2015	BUDGET 2016	BUDGET- ÄNDRING	BUDGET 2016 EFTER ÄNDRING	BOKSLUT 2016	AVVIKELSE MOT BUDGET	FÖRÄNDR I % 2015-2016	REL. ANDEL i % 2016	ANDEL/ SKATTESATS
Centralförvaltningen	-1 067	-1 470	180	-1 290	-1 098	192	3,0 %	6 %	0,97
Socialförvaltning	-9 711	-10 192	-174	-10 366	-10 032	334	3,3 %	52 %	8,87
Skolförvaltning	-6 224	-6 646	0	-6 646	-6 579	67	5,7 %	34 %	5,81
Biblioteksförvaltningen	-203	-215	0	-215	-206	9	1,2 %	1 %	0,18
Idrott och fritid	-352	-431	0	-431	-389	42	10,4 %	2 %	0,34
Brand- och räddning	-140	-165	0	-165	-147	17	5,2 %	1 %	0,13
Tekniska förvaltningen	-988	-990	-5	-995	-968	27	-2,0 %	5 %	0,86
Vatten- och avlopp	210	230	0	230	254	24	20,6 %	-1 %	-0,22
Byggförvaltningen	0	-52	0	-52	-66	-14	-	0 %	0,06
Driftshushållning netto	-18 475	-19 931	0	-19 931	-19 233	698	4,1 %	100 %	17,00

1.7.3. Driftsekonomidelens utfall

CENTRALFÖRVALTNINGEN

**BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR CENTRALFÖRVALTNINGEN
INKLUSIVE NÄRINGSVERKSAMHET**

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-321 091,58	-154 511,75	0,00	0,00	-154 511,75	-193 015,41	38 503,66
Utgifter	1 387 666,67	1 624 255,00	120 440,00	-300 000,00	1 444 695,00	1 291 348,03	153 346,97
Nettoutg.	1 066 575,09	1 469 743,25	120 440,00	-300 000,00	1 290 183,25	1 098 332,62	191 850,63
Interna:							
Netto	-256 660,69	-303 332,00	0,00	0,00	-303 332,00	-261 225,78	-42 106,22

Ramen för centralförvaltningen visar ett positivt resultat om 191 851 euro. Budgetöverskottet beror till stor del på lägre kostnader än beräknat på flera områden, en från staten icke budgeterad ersättning för lantbruksstöd och att kommunstyrelsens dispositionsmedel inte utnyttjades till en stor del.

Kommunstyrelsen**Målsättning**

-) Centraförvaltningen ska 2016 fortsätta med projektet att införa digital ärendehantering och distribution av föredragningslistor till kommunens förtroendevalda organ. Vid detta arbete ska eventuella möjliga samarbeten via Åda Ab fortsättningsvis beaktas. I samband med införandet av digital ärendehantering bör en arkivplan upprättas för kommunen.
-) Centraförvaltningen ges i uppdrag att under 2016 införa elektronisk fakturahantering.

Måluppföljning

-) Under året har förvaltningen infört digital ärendehantering och distribution av föredragningslistor till kommunens förtroendevalda organ. Åda Ab har inte haft möjlighet att medverka i projektet så Jomala kommun har i stället själv utökat sitt ärendehanteringssystem. Kommunstyrelsen har även genom § 169/22.08.2016 antagit en arkivplan för Jomala kommun som dock ännu inte fastställts av Ålands landskapsregering.
-) Ett system för elektronisk fakturahantering har införskaffats under 2016 och en ny atesteringsplan har tagits fram. Arbetet att införa elektronisk fakturahantering fortsätter under 2017 då detta är ett omfattande arbete.

Centralförvaltningen

Kommunfullmäktige har under 2016 sammanträtt 9 gånger och sammanlagt behandlat 117 paragrafer (8 sammanträden och 110 paragrafer 2015).

Kommunens revisorer har under året varit Magnus Lundberg (ordförande), Robert Lindfors och Gunilla Wik.

Revisionen av 2016 års räkenskaper kommer att ske den 17 och 18 maj 2017.

Kommunstyrelsen höll under året 19 sammanträden och behandlade 320 paragrafer (19 sammanträden och 298 paragrafer 2015).

Centralförvaltningen ansvarar för kommunens centrala administration samt allmän och intern service till övriga förvaltningsenheter.

Centralförvaltningens anställda:

Tjänstebeteckning	2014	2015	2016
Kommundirektör	1	1	1
Kommunsekreterare	1	1	1
Personalchef	1	1	1
Ekonomichef	1	1	1
Ekonom	1	1	1
Byråsekreterare*	1,85	2,85	2,85
Bokförare	1	1	1
Kanslist	1	1	1
Områdesarkitekt	1	1	0
Planerare	1	1	0
Planläggare	0	0	1
Totalt	10,85	11,85	10,85

Den egna planläggningen

Jomala kommuns stora behov av planeringsresurser medförde att kommunen i samband med områdesarkitektens pensionering valde att inför 2016 säga upp avtalet med Finström, Lemland och Lumparland gällande ett gemensamt områdesarkitektkontor. Jomala kommun drog därför in tjänsterna som områdesarkitekt och planerare samt inrättade i stället en tjänst som planläggare. Under 2016 färdigställdes följande planer i Jomala kommun:

1. Delgeneralplan för Centralområdet (vunnit laga kraft i sin helhet)
2. Delgeneralplan för Brändö by
3. Detaljplaneändring för tomt 1 i kvarter 4184 i Kungsö by
4. Detaljplaneändring för kvarter 4055, park- och idrottsområde i Dalkarby by (vunnit laga kraft till alla delar förutom för tomt 2 i kvarter 4055)
5. Detaljplaneändring för kvarteren 4311,4313, del av 4314 samt par-, simstrand- och gatuområden, Norra Kalmarnäs, i Vesterkalmare by

Renhållningsmyndigheten Ålands miljöservice k.f. (Mise)

Kommunens avfallshantering sköts av Mise. Den operativa verksamheten sköts av Mises dotterbolag Producentansvar Åland Ab (Proans) och av Ålands Problemavfall Ab (ÅPAB). Proans erbjuder en lösning för producentansvar gällande förpackningsavfall och ÅPAB omhändertar hushållens farliga avfall. Under 2016 fusionerades ÅPAB ihop med Svinryggens Deponi Ab, varvid Svinryggens Deponi Ab från och med 2017 kommer att sköta verksamheten med farligt avfall. Mises verksamhet 2016 var fullständigt avgiftsfinansierad och inget driftsunderstöd krävdes.

Näringsverksamheten och lantbruksstöd

Näringsverksamhetens ärenden handhas av kommunstyrelsen.

Lantbrukskansliet som upprätthålls av Jomala kommun är ett samarbete mellan kommunerna Jomala, Brändö, Kumlinge, Kökar, Lemland och Sottunga. Kansliet säljer även tjänster till Mariehamns stad. Tabellen nedan visar antalet gårdar belägna i respektive kommun för vilka någon form av aktivitet i registret har skett under året.

Aktiva gårdar	2014	2015	2016
Brändö	16	12	11
Jomala	90	76	77
Kumlinge	12	11	11
Kökar	12	8	8
Lemland	31	33	29
Mariehamn	2	2	2
Sottunga	9	9	8

Lantbrukskansliets anställda:

Tjänstebeteckning	2014	2015	2016
Lantbrukssekreterare	0,8	0,8	0,8
Kontrollant	*1	*1	*1
*1 anställd på timbasis efter behov			

Kostnadsfördelningen 2016 utföll så att Jomala stod för 62 procent, Lemland för 25 procent, Kökar för 3 procent, Sottunga för 1 procent, Brändö för 6 procent och Kumlinge för 4 procent av kostnaderna.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

**BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR SOCIALVÅRDEN;
inklusive kommunalförbundet Ålands Omsorgsförbund**

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp.medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-46 929,32	-82 649,36	0,00	0,00	-82 649,36	-104 064,14	21 414,78
Utgifter	2 943 327,22	2 813 040,78	0,00	59 569,95	2 872 610,73	2 923 969,74	-51 359,01
Nettoutg.	2 896 397,90	2 730 391,42	0,00	59 569,95	2 789 961,37	2 819 905,60	-29 944,23
Interna:							
Netto	57 967,77	58 994,79	0,00	0,00	58 994,79	53 698,78	5 296,01

Ramen för hela socialförvaltningen visar ett positivt resultat om 334 303 euro.

Ramen för socialvården visar dock ett negativt resultat om 29 944 euro. Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader inom barnskyddet.

Socialförvaltningen har genom kommunstyrelsens beslut § 267/21.11.2016 beviljats 174 560 euro av kommunstyrelsens dispositionsmedel.

Socialförvaltningen**Målsättning**

- Under 2016 fortsätter satsningen på att uppgöra behövliga klientplaner enligt utkomststödslagen och serviceplaner enligt handikappservicelagen i syfte att effektivisera arbetet. Satsningen kräver extra resurser vid socialkansliet.

Måluppföljning

- Extra anslaget för personalförstärkningen inom socialservicen användes i huvudsak till att anställa en tillfällig socialarbetare varvid de lagstadgade väntetiderna kunde uppfyllas. Arbetena med klient- och serviceplanerna har fortsatt men flyktingmottagandet under året har gjort att tid inte funnits för att komma ikapp målsättningen under 2016. Serviceplanerna inom handikappservicen är i stort sett uppdaterade men klientplanerna inom utkomststödet är ännu kvar att åtgärda. Arbetet fortsätter under 2017.

Personal och tjänstemannabeslut:

Personal:	2014	2015	2016
Allmänna avdelningen:			
Socialchef	1	1	1
Kanslist/Byråsekreterare	0,74	0,74	0,74
Ambulerande närvårdare	-	-	-
Socialarbete:			
Socialarbetare	1	2*	2**
Familjearbetare	-	-	-
Barnomsorg:			
Barnomsorgschef	1	1	1
Specialbarntädgårdslärare	1	1	1
Äldreomsorg:			
Äldreomsorgsledare	1	1	1

*Tf. socialarbetare anställdes 2.3 – 31.12.2015.

** Tf. socialarbetare 1.1 – 31.12.2016

Tjänstemannabeslut	2014	2015	2016
Avtal om vårdnad om barn och umgänge	44	54	56
Avtal om enbart umgänge	12	9	12
Barnomsorgsplatser	215	190	220
Barnomsorg i annan kommun	4	3	6
Barnomsorgspersonal	196	218	270
Barnomsorgsavgift	580	576	676
Förebyggande utkomststöd	14	9	12
Förvaltning	88	80	91
Handikappservice	41	56	77
Färdtjänst enligt socialvårdslagen	13	12	7
Hemserviceavgifter	30	26	17
Specialomsorgen	8	2	1
Hemservicepersonal	66	82	66
Hemvårdsstöd, barn	89	205	160
Trygghetsalarm	7	8	10
Antal avtal om underhållsbidrag	14	22	18
Utkomststöd	378	435	346
Äldreomsorg	12	26	43
Missbrukarvården	3	1	4
Hemservice	7	3	33
Folkhälsan	5	4	15
Rönngården periodrum	2	4	1
Skyddat arbete	10	2	6
Moderskapsunderstöd	63	56	64
Närståendevård över 65 år	7	1	9
Närståendevård under 65 år	25	24	8
Totalt	1931	2108	2228
	2014	2015	2016
Faderskapsutredningar	38	41	39

Cancer- och lungskadefonden

Specifikationer		
Saldo på sparkonto i ÅAB 31.12.16	2305902	5 424,57 €
Fondens behållning		5 424,57 €
Inbetalningar under året		299,00 €
Räntor		1,14 €
Utdelning	./.	0,00 €
Kontoutdragsavgifter	./.	19,05 €
Fondens kapitalökning		281,09 €

Fältarna

Kommunen betalar för Fältarnas tjänster. Fältarnas verksamhet går ut på att arbeta förebyggande med åländska ungdomar, att hjälpa, stödja och finnas till hands för ungdomar samt att följa med, känna till och analysera tonårskulturen på Åland. Fältarna har samverkat med barnskyddet.

Flyktingmottagningen

Kommunen tog emot de första 5 kvotflyktingarna under året. Mottagandet har skötts av socialförvaltningen i samarbete med övriga myndigheter och frivilliga aktörer. Ersättningar för flyktingmottagningen söks kvartalsvis från staten (UF-centret).

Tallbacken

Kommunen köper tjänster från Tallbacken i Mariehamn för barnskydd, mödravård och ungdom i kris. Skyddshemsdelen finansieras däremot av landskapsregeringen från 1.1.2016.

Måluppföljning

	2014	2015	2016 Mål	2016
Kvinnor i behov av skydd	1	2	0	0
Antal klienter, vuxna och barn	4	7	0	2

Privata barnskyddsanstalter

Budgeten var planerad för tre ungdomar varav någon även beräknat bara för en del av året. Utfallet blev att sammanlagt fyra ungdomar var placerade på olika institutioner både i Finland och i Sverige samt en förälder och ett barn. Därmed ökade vårddygnet vilket förklarar kostnadsställets överskridning.

Måluppföljning

	2014	2015	2016 Mål	2016
Vårdtagare	5	5	3	6
Vårddygn	774	1576	654	1118

Öppenvård

Barnskyddet i Jomala sköts enligt samarbetsavtal av Mariehamns stads barnskydds-enhet. Kostnaderna för barnskyddet översteg budget p.g.a. ökade kostnader för stödpersoner, köptjänster och personalkostnader. Barnskyddet har under året haft en dramatisk ökning av barnskyddsanmälningar med fler ärenden och åtgärder som följd (se statistiken nedan). Likaså även en ökning gällande behovet av familjerådgivningens tjänster och fler adoptionsärenden.

	2014	2015	2016 mål	2016
Folkhälsans Familjerådgivning	328	247	325	389
Klienter som omfattas av åtgärder inom öppenvården under året	34	20	14	23
Antal nya barn i barnskyddet	12	3	11	19
Adoptionsärenden	2	2	1	3

Åtgärd	2014	2015	2016
Antal inkomna barnskyddsanmälningar	41	33	74
Antal barn som barnskyddsanmälan gäller	29	27	51
Antal barn som en klientrelation inletts för	16	11	36
Antal barn för vilka en utredning av behov av barnskydd gjorts	18	23	21
Antal barn för vilken en klientplan utarbetats	7	9	8

Barnskyddsåtgärder

Åtgärd	2014	2015	2016 mål	2016
Eftervård	2	2	3	4

Familjevård

Måluppföljning

Åtgärd	2014	2015	2016 mål	2016
Omhändertagna barn, utom hemmet placerade	8	1	3	1

Stödpersoner

Måluppföljning

	2014	2015	2016 mål	2016
Stödpersoner	3	3	4	3
Stödfamiljer	4	4	8	9

Stiftelsen Hemmet

	2014	2015	2016 Mål	2016
Vårdtagare	1	1	1	1
Vårddygn	365	365	365	365

Handikappservice

Målsättning

- Att uppgöra en handlingsplan för handikappservice som ska ge en enhetlig bedömning om handikappservice för personer med funktionsnedsättning.

Måluppföljning

- Handlingsplanen för handikappservice har ej kunnat genomföras som planerat på grund av bristfälliga personella och tidsmässiga resurser. Överförs till budget 2017.

	2014	2015	2016 Mål	2016
Rehabilitering och anpassningsträning	1	2	2	3
Personlig assistent	10	10	10	11
Stödpersoner/stödfamilj	1	3	3	8
Dagverksamhet	4	4	4	0
Redskap, Hjälpmedel vid förflyttning	7	4	5	3
Ändringsarbeten i bostad/maskiner	5	5	5	4
Serviceboende	2	2	1	3
Färdtjänst enl. Handikapplagen:				
- beviljade	59	59	56	62
- personer som nyttjat	48	47	46	39
- enkelresor under året	2524	2435	3200	3898

Specialomsorg

Ålands Omsorgsförbund	2014	2015	2016 Mål	2016
Dagverksamhet + semester o fritid				
Antal personer	9+8	9+8	9+9	9+4
Gruppboende + korttidshem				
Antal personer	7+2	8+1	9+1	8+1
Lägenhetsboende				
Antal personer	0	0	0	1
Specialfritidshemsverksamhet				
Antal personer	2	3	2	2

Kårkulla samkommun	2014	2015	2016 Mål	2016
Antal personer totalt inom förbundet	1	1	1	1
Boendevård Antal vård dygn	365	365	365	365
Dagvård, arbetscentral Antal vård dag	228	226	230	229
Stiftelsen hemmet Antal personer	1	1	1	1
Antal vård dagar	365	365	365	365

Övrig verksamhet	2014	2015	2016 Mål	2016
DUV:s-avlastningsläger:	3	3	4	2
Antal personer				
FDUV:s, fritidsverksamhet	1	1	1	1
Antal personer				
Transport specialfritidshem	1	0	1	1
Antal personer				

Skyddat arbete

	2014	2015	2016 Mål	2016
Antal personer	6	3	4	6

Missbrukarvård

	2014	2015	2016 Mål	2016
Alkohol-och drog mottagningen	29	22	44	24
Antal klienter				
Alkohol-och drog mottagningen	239,5	169,5	356	156
Antal besök				
Behandlingshem	3	1	1	1
Antal klienter				

Utkomststöd**Målsättning**

- Att under året se över behovet av klientplaner inom området.

Måluppföljning

- Målsättningen har på grund av bristande personella resurser inte kunnat genomföras. Målsättningen finns således kvar i budget 2017. Dock kan noteras att utkomststödet som ett tillfälligt stöd i kris har fungerat väl då hela 89 % av utkomststödstagarna erhållit stödet mellan 1 och 4 månader och endast några få är beroende för längre tider än 7 månader.

Egentligt utkomststöd	2014	2015	2016
Antal beviljade hushåll	35	36	43
Antal beviljade personer	56	55	83
Antal beslut	378	435	358
Civilstånd			
Ogift	68,8 %	65,6 %	48,1 %
Gift	3,1 %	9,4 %	14,8 %
Hemskillnad	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Frånskild	15,6 %	9,4 %	25,9 %
Änka/änkling	3,1 %	3,1 %	3,7 %
Samboende	9,4 %	12,5 %	7,4 %

Hushållstyp:			
Ensamstående män	45,7 %	56,8 %	40,0 %
Ensamstående kvinnor	25,7 %	18,9 %	26,7 %
Ensamstående med barn	22,9 %	16,2 %	22,2 %
Gifta/sambo utan barn	0,0 %	2,7 %	0,0 %
Gifta/sambo med barn	5,7 %	5,4 %	11,1 %
Ålderskategorier:			
0 -	37,1 %	43,2 %	26,7 %
30 -	17,1 %	24,3 %	31,1 %
40 -	22,9 %	5,4 %	15,6 %
50 -	17,1 %	24,3 %	17,8 %
65 -	5,7 %	2,7 %	8,9 %
Varaktighet i månader:			
1 månad	26,5 %	16,2 %	31,1 %
2 månader	17,6 %	16,2 %	17,8 %
3 månader	17,6 %	10,8 %	15,6 %
4 månader	14,7 %	24,3 %	24,4 %
7 månader	20,6 %	24,3 %	6,7 %
10 månader	2,9 %	8,1 %	4,4 %

Förebyggande utkomststöd**Måluppföljning**

Förebyggande utkomststöd	2014	2015	2016
Antal hushåll	4	9	6

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR BARNOMSORGEN;

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp.medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-678 101,77	-643 300,00	0,00	0,00	-643 300,00	-663 155,85	19 855,85
Utgifter	4 419 107,75	4 881 827,00	0,00	74 104,70	4 955 931,70	4 765 381,21	190 550,49
Nettoutg.	3 741 005,98	4 238 527,00	0,00	74 104,70	4 312 631,70	4 102 225,36	210 406,34
Interna:							
Netto	657 956,15	692 390,00	0,00	0,00	692 390,00	664 084,39	28 305,61

Ramen för barnomsorgen visar totalt ett positivt resultat om 210 406 euro. Överskottet beror främst på inbesparing av anslagen för semesterlönereservation, semesterpenning och familjedagvård samt försäljning av barnomsorgsplatser. Det utökade hemvårdstödet ledde dock till en budgetöverskridning för anslaget om 67 856 euro. Med barnomsorg avses daghemsverksamhet, lekverksamhet samt fritidshemsverksamhet.

Förändringar i verksamheten under året var att det på småbarnsavdelningarna från och med 1.8.2016 även finns halvdagsplatser för barn till föräldrar som arbetar, studerar eller är arbetssökande och från och med 1.1.2016 höll fritidshemmen öppet även under skolloven (juli månad undantaget).

Specialbarnomsorgen	2014	2015	2016
Antal barn med assistent	17	13	15
Spec.btl har haft kontakt med	95	92	94
- "observationsbarn", 1-4 ggr, antal	7	15	17
- "träningsbarn", 5-10 ggr, antal	35	29	29
- "träningsbarn", 11-20 ggr, antal	42	33	32
- "träningsbarn", > 20 ggr, antal	11	15	16
Antal barn som erhållit språkstöd	7	13	23

Daghem**Gottby daghem**

1 avdelning med 28 platser för 3-6-åringar, 25 st 2016

Antal inskrivna barn 31.12 var 23 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggingsprocent jan-maj	71	73	75	69
Vårdpersonal	3,78	3,78	3,78	4,30
Ekonomiepersonal	1,30	1,30	1,30	1,30
Kostnad/vårddag, euro	66,36	70,06	51,48	79,46
Avgifternas täckningsgrad, procent	15,90	14,37	14,30	13,20

Överby daghem

1 avdelning med 23 platser för 3-6-åringar

Antal inskrivna barn 31.12 var 23 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggingsprocent jan-maj	75	71	75	73
Vårdpersonal	4,17	4,23	3,52	5,52
Ekonomiepersonal	1,17	1,17	1,17	1,17
Kostnad/vårddag, euro	69,16	66,24	58,99	68,52
Avgifternas täckningsgrad, procent	15,80	16,21	14,40	14,63

Trollsländan

2 avdelningar med 21 platser för 3-6-åringar

1 avdelning med 14 platser för 2-4-åringar

2 avdelningar med 13 resp. 14 platser för 1-3-åringar

Antal inskrivna barn 31.12 var 82 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggingsprocent jan-maj				
Mulle, 1-3 år	68	73	75	70
Myran, 1-3 år	70	73	75	67
Knyttet, 2-4 år	82	77	75	74
Skrållan, 3-6 år	78	74	75	71
Trulsa, 3-6 år	81	79	75	77
Adm. föreståndare	1,00	1,00	1,00	1,00
Vårdpersonal	16,27	17,14	16,75	18,61
Ekonomiepersonal	3,35	3,43	3,43	3,43
Kostnad/vårddag, euro	74,91	71,42	64,27	75,85
Avgifternas täckningsgrad, procent	13,70	14,32	13,00	13,74

Österkulla daghem

3 avdelningar med 21 platser för 3-6-åringar

1 avdelning med 14 platser för 1-3-åringar

1 avdelning med 4 platser för 1-3-åringar

Antal inskrivna barn 31.12 var 83 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggingsprocent jan-maj				
Blåkulla, 1-3 år	75	70	75	74
Småkulla, 1-3 år	90	91	75	75
Grönkulla, 3-6 år	75	76	75	74
Gulkulla, 3-6 år	83	80	75	71
Lilkulla, 3-6 år	79	74	75	71
Adm. föreståndare	1,00	1,00	1,00	1,00
Vårdpersonal	16,51	15,60	13,52	15,59
Ekonomiepersonal	2,65	2,65	2,65	2,65
Kostnad/vårddag, euro	56,08	60,75	52,54	61,39
Avgifternas täckningsgrad, procent	19,00	17,60	17,10	16,34

Sviby daghem

1 avdelning med 21 platser för 6-åringar
 2 avdelningar med 21 platser för 3-5-åringar
 1 avdelning med 16 platser för 1-4-åringar
 1 avdelning med 14 platser för 1-3-åringar
 Antal inskrivna barn 31.12 var 92 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggningsprocent jan-maj				
Topasen, 1-3 år	76	80	75	83
Rubinen, 1-4 år	81	80	75	75
Safiren, 3-5 år	79	77	75	70
Smaragden, 3-5 år	78	80	75	82
Diamanten, 6-åringar	78	78	75	79
Adm. föreståndare	1,00	1,00	1,00	1,00
Vårdpersonal	19,08	20,01	17,00	20,08
Ekonomiepersonal	3,76	3,95	4,15	4,15
Kostnad/vårddag, euro	67,68	66,83	59,63	69,10
Avgifternas täckningsgrad, procent	16,70	16,58	15,40	15,71

Fritidshem**Humlan**

1 halvdagsavdelning med 52 platser för skolbarn
 Antal inskrivna barn 31.12 var 43 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Närvaro, procent	75	79		76
Frånvaro, procent	25	21		24
Vårdpersonal	3,65	3,57	2,83	3,36
Ekonomiepersonal	0,36	0,36	0,36	0,36
Kostnad/vårddag, euro	22,44	21,03	20,31	22,52
Avg. täckningsgrad, procent	45,00	47,85	32,40	44,04

Södersunda fritidshem

1 halvdagsavdelning med 26 platser för skolbarn
 Antal inskrivna barn 31.12 var 21 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Närvaro, procent	78	78		71
Frånvaro, procent	22	22		29
Vårdpersonal	1,37	1,36	1,28	1,56
Ekonomiepersonal	0,10	0,10	0,10	0,10
Kostnad/vårddag, euro	22,58	25,08	19,41	24,27
Avg. täckningsgrad, procent	41,60	40,86	33,90	43,14

Vårdpersonalens antal varierar beroende på att antalet assistenter är olika från år till år. Dessutom utplaceras de extra barnskötarna ut på enheterna enligt behov inför varje verksamhetsår (0,52 och 0,65).

Familjedaghem och gruppfamiljedaghem

Anslaget avser två familjedagvårdare i eget hem och tre familjedagvårdare i barnens hem.

Familjedaghem	2014	2015	2016 Mål	2016
Antal familjedaghem 31.12	3	4	5	4
Antal barn 31.12	9	6	11	6
Närvarodagar	1 686	958	1 900	453
Kostnad/vårddag, euro	89,68	80,96	86,61	136,69
Avgifternas täckningsgrad, procent	10,40	9,41	9,10	0,00

Gruppfamiljedaghemmet Vikingen

1 avdelning med 8 platser för 1-3-åringar

Antal inskrivna barn 31.12 var 6 barn

	2014	2015	2016 Mål	2016
Beläggningsprocent	74	74	75	72
Vårdpersonal	2,00	2,00	2,00	2,00
Ekonomiepersonal	0	0	0	0
Kostnad/vårddag, euro	71,13	81,61	62,91	83,60
Avgifternas täckningsgrad, procent	14,40	12,80	13,70	12,53

Avgiftstäckningsgrad	2014	2015	2016 Mål	2016
Daghem, fdv, fritidshem	17,40	17,24	15,70	16,25

Lekparker

Kyrkoby lekpark	Antal platser	Närv.procent	Kostnad/dag, euro	Täckningsprocent
2014	25	65	19,77	13,90
2015	25	74	22,79	12,40
2016 Mål	25	60	-	14,00
2016	25	66	19,24	15,30
Gottby lekpark	Antal platser	Närv.procent	Kostnad/dag, euro	Täckningsprocent
2014	25	66	32,97	8,40
2015	25	61	28,30	10,68
2016 Mål	25	60	-	12,60
2016	25	52	23,16	13,50

Hemvårdsstöd

Stöd för vård av barn i hemmet	2014	2015	2016 Mål	2016
Mottagare totalt under året	142	146	140	142
Grunddel/grundläggande stöd	65	86	72	67
Utökat hemvårdsstöd	-	-	16	12
Syskontillägg	29	33	32	35
Tilläggsdel	5	5	15	23
Hemvårdsstöd för syskon	-	-	20	15
Flerbarnsförhöjning	1	1	2	-
Partiellt stöd	27	29	32	33

Trots färre mottagare av hemvårdsstöd 2016 än 2015 var kostnaderna 290 618 euro högre p.g.a. förändrad lagstiftning. Anslaget gick över budget med 67 856 euro.

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR ÄLDREOMSORGEN;**Inkl. De Gamlas Hem k.f. (DGH)**

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp.medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-172 207,47	-287 756,73	0,00	0,00	-287 756,73	-242 115,82	-45 640,91
Utgifter	3 245 594,33	3 510 409,63	0,00	40 885,35	3 551 294,98	3 351 813,62	199 481,36
Nettoutg.	3 073 386,86	3 222 652,90	0,00	40 885,35	3 263 538,25	3 109 697,80	153 840,45
Interna:							
Netto	52 144,77	55 188,27	0,00	0,00	55 188,27	57 798,14	-2 609,87

Ramen för äldreomsorgen visar ett positivt resultat om totalt 153 840 euro. ESB Liljan startade sin verksamhet vid DGH 18.1.2016 och trots att avdelningen endast var till hälften fylld fram till sommaren så resulterade verksamheten till en stor inbesparing på helårsbasis. Samtidigt har kommunen haft färre klienter på övriga avdelningar vid DGH än prognostiserat.

Närståendevården för vårdbehövande under 65 år hade på årsbasis ett mindre antal klienter än kalkylerat och resulterade i en underskridning om 33 517 euro.

Vid Folkhälsans demensboende vårdades i slutet av året 5 klienter (3 var budgeterade), vilket i sin tur ledde till en överskridning om 62 787 euro.

Målsättning

- Hemservice ska kunna erbjudas dygnet runt. I linje med landskapets målsättning ska 90 procent av alla 75 år fyllda personer kunna bo kvar i det egna hemmet.
- Nästa steg i Abilita hemserviceprogram tas i bruk.
- Virtuellt äldreomsorg ska kunna erbjudas som en stödtjänst i kommunen.
- Utredda innebörden av och kostnaderna för att installera ett direkt larm från Rönngårdens periodrum till Rönngårdens kansli.

Måluppföljning

- Enligt ÅSUB hade Jomala kommun 241 personer 2016 som fyllt 75 år och av dessa vårdades endast 18 personer i ett annat boende än i det egna hemmet (d.v.s. bara 7,47 procent). Målsättningen uppfylldes därmed då Hemservicen även var tillgänglig dygnet runt.
- Socialförvaltningen har valt att avvakta med ibruktagandet av Abilitas klientinventering. Nästa steg skulle ha varit att få statistiska uppgifter från systemet per automatik. Det konstaterades dock under året att systemet inte ger statistik om nyttjat tid per klient utan endast antalet besök. Eftersom antal klienter inom

hemtjänsten har minskat under senaste året bedöms det viktigt att kunna bevisa att tidsåtgången per dag ändå behållits på lika nivå som tidigare.

- Äldis fastställdes som en ny stödtjänst i kommunen och tjänsten säljs till ett antal åländska kommuner. Lönekostnaderna har finansierats under året med landskapsbidrag.
- Socialförvaltningen konstaterar att ett direkt larm till Rönngårdens kansli inte skulle fylla någon funktion då kansliet till stora delar av dagen är obemannat. Hemservicepersonalen jobbar med hela kommunen som sitt arbetsfält.

Institutionsvård och ESB

DGH	2014	2015	2016 Mål	2016
Institutionsplatser vid DGH	25	25	25	15
ESB-platser vid DGH	-	-	-	10
Antal vårdtagare	43	40	42	52
Vårddygn totalt	9 665	9 855	9 855	9 696

Hemservice

Personal		
Tjänster och befattningar		
	Antal	Därav obesatta
Hemvårdare/närvårdare	10	-
Därav en teamledare	1	-

Verksamhet	2014	2015	2016 Mål	2016
Hemvård (besök)	12 236	10 380	12 809	11 358
Handikappade	259	166	250	840
Barnfamiljer	0	98	220	74
Åldringar (huvudmannen 65-74 år)	306	256	300	937
Åldringar (huvudmannen 75-84 år)	5 003	5 934	5 772	2 819
Åldringar (huvudmannen över 85 år)	6 641	4 190	6 240	6 488
Verksamhet	2014	2015	2016 Mål	2016
Hushåll som erhåller hemvård	42	45	42	52
Åldringar (huvudmannen 65-74 år)	3	5	3	6
Åldringar (huvudmannen 75-84 år)	13	17	15	15
Åldringar (huvudmannen över 85 år)	19	14	15	18
Handikappade	5	4	4	4
Barnfamiljer	0	2	2	2
Övriga	2	3	3	5

Stödtjänster	2014	2015	2016 Mål	2016
Antal hushåll som erhåller mat	27	34	30	34
Antal matportioner	2 856	2 465	2 930	2 879
Färdtjänst enligt socialvårdslagen	2014	2015	2016 Mål	2016
Antal beviljade/avgift 50 %	35	37	37	35
Antal beviljade/avgift 20 %	19	15	16	11
Antal enkelresor	936	832	685	503

Trygghetstelefoner: 10 stycken nya trygghetstelefoner har installerats under året. Allt som allt finns nu 17 stycken trygghetstelefoner i Jomala.

Närståendevård

Under 65 år	2014	2015	2016
Antal klienter	34	31	27
Antal ersatta dagar	10 232	9 809	9 419
Lagstadgad ledighet, antal dagar	14	185	184
Annan ledighet, antal dagar	300	291	44

Från 65 år	2014	2015	2016
Antal klienter	13	11	16
Antal ersatta dagar	3 724	4 066	4 830
Lagstadgad ledighet, antal dagar	46	71	79
Annan ledighet, antal dagar	64	10	95

Servicehuset Rönngården

Periodrummet	2014	2015	2016
Nyttjade dygn	50	45	20

En del av de mindre lägenheterna har varit utan hyresgäster i början av året för att sedan vara fullsatt mot slutet av året. Intagningskriterierna till servicehuset ändrades av kommunstyrelsen genom § 177/22.08.2016 för att vara bättre anpassade för behovet inom äldreomsorgen i kommunen. Efter att kommunen omvandlade 10 platser vid DGH till ESB blev det tydligare flyt i vårdkedjan. Huset saknar fast bemanning.

Bland populära evenemang i servicehuset kan nämnas församlingens andaktstunder, biblioteks- och kulturförvaltningens läscafé och stickcafé samt ett flertal öppna körövningar. Ett nyttillskott i evenemangsväg är den så kallade ÄDis-skärmen. Över denna skärm har sänts allt från sittdans till teatermonologer och frågesporter. Skärmen engagerar mertalet av servicehusets hyresgäster och är mycket populär.

Demensvård/-boende

Folkhälsans Allaktivitetshus	2014	2015	2016
Vårddygn	1 428	1 105*	1 697*
Antal vårdtagare	4	5	6

*I antalet vårddygn ingår avlastningsperioder.

Daglig verksamhet

Från och med hösten 2015 har de minnessjuka erbjudits möjlighet att delta en gång i veckan på den dagliga verksamheten som erbjuds av DGH. Verksamheten har framförallt använts som avlastning för närståendevården.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURVERKSAMHETEN**SKOLFÖRVALTNINGEN****BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR SKOLFÖRVALTNINGEN OCH LÅGSTADIESKOLORNA**

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-235 455,17	-274 916,00	0,00	0,00	-274 916,00	-300 621,23	25 705,23
Utgifter	3 943 979,08	4 172 537,00	0,00	0,00	4 172 537,00	4 205 749,10	-33 212,10
Nettoutg.	3 708 523,91	3 897 621,00	0,00	0,00	3 897 621,00	3 905 127,87	-7 506,87
Interna:							
Netto	514 226,28	462 137,06	0,00	0,00	462 137,06	473 512,81	-11 375,75

Ramen för skolförvaltningen och lågstadieskolorna visar ett negativt resultat om 7 507 euro. Budgetöverskridningen beror på felbudgeterade inkomster i form av understöd från landskapsregeringen för språkbarn, en lärare för enskild elev anställdes utanför budget och avgående skolföreståndaren erhöll lön samtidigt som rektor under perioden augusti-oktober. Vad gäller enskilda anslag gick Vikingaåsens skola över budget med 23 746 euro och Södersunda skola under budget med 13 903 euro.

Ledande tjänstemän inom skolförvaltningen:

Skoldirektör:	Mathias Eriksson
Skolföreståndare 1.1-31.7.2016:	Bernt Isaksson, Vikingaåsens skola
Rector 1.8-31.12.2016:	Pia Axberg, Vikingaåsens skola
Skolföreståndare 1.1-31.7.2016:	Marika Kevin, Södersunda skola
Vice rektor 1.8-31.12.2016:	Carina Jansson, Södersunda skola

Vikingaåsens skola**Målsättning för lågstadiet**

- Basfärdigheterna läsa, tala, skriva och räkna ska betonas under hela skoltiden.
- Skolan förväntas att hantera sådana pedagogiska svårigheter som kan lösas inom den vanliga gruppindelningen.
- Olika inlärningsstrategier ska användas. Elever med goda inlärningsförutsättningar ska ges möjlighet att gå framåt i sin egen takt så att de upplever skolan utmanande och stimulerande. Elever med inlärnings svårigheter ska ges undervisning så att de känner att de lyckas och duger oavsett nivå på deras prestationer.
- Eleverna ges successivt mer ansvar.
- Planeringen ska vara så flexibel att ändringar i organisationen vid behov kan ske under pågående läsår.

Budgetårets specifika målsättningar

- Ge god undervisning enligt kommunens målbeskrivningar.
- Upprätthålla gott samarbete med hemmen.
- Vara en god informatör, upprätthålla en lärplattform för att bl.a. interagera med hemmen.
- Uppfylla förväntningar på medfostran.

Måluppföljning för Vikingaåsens skola

- Basfärdigheterna har betonats, resurser och delningstimmar har lagts i ämnena svenska och matematik.
- Undervisningsgruppernas storlek har anpassats för att pedagogiska svårigheter ska kunna lösas inom den allmänna undervisningen i enlighet med trestegsmodellen.
- Lärare har gått fortbildning och deltagit i en konferens gällande särbegåvande barn. I ämnet matematik har vi arbetat med problemlösning på olika nivåer.
- Vi har arbetat i så kallade faddergrupper under temadagar där äldre elever tar hand om de yngre. Det egna ansvaret har betonats under året och ledordet i skolan har varit "tillsammans".
- Ändringar i organisationen har gjorts under pågående läsår. Viceföreståndaren som var väl insatt i skolans verksamhet kunde ta över ledarskapet då föreståndaren ansökte om tjänstledighet.
- Skolan har behörig personal, ger kontinuerlig fortbildning, har samarbete mellan kommunens skolor, utvärderar och följer upp mål för att uppnå en god undervisning.
- Samarbetet med hemmen har förverkligats genom att bjuda in till föräldramöten, utvecklingssamtal och ett aktivt samarbete. Lärplattformen Fronter och skolans hemsida har använts som informationskanal till hemmen.

Prestations- och relationstal	Budget 2016	Förverkligat 2016
Antal elever medeltal vt/ht	230,5	240
Total timresurs	505	529
Timresurs per elev	2,19	2,20

Södersunda skola**Målsättning för lågstadiet**

- Basfärdigheterna läsa, tala, skriva och räkna ska betonas under hela skoltiden.
- Skolan förväntas att hantera sådana pedagogiska svårigheter som kan lösas inom den vanliga gruppindelningen.
- Olika inlärningsstrategier ska användas. Elever med goda inlärningsförutsättningar ska ges möjlighet att gå framåt i sin egen takt så att de upplever skolan utmanande och stimulerande. Elever med inlärningsvärigheter ska ges undervisning så att de känner att de lyckas och duger oavsett nivån på deras prestationer.
- Eleverna ges successivt mer ansvar.
- Planeringen ska vara så flexibel att ändringar i organisationen vid behov kan ske under pågående läsår.

Budgetårets specifika målsättningar

- Ge god undervisning enligt kommunens målbeskrivningar.
- Upprätthålla gott samarbete med hemmen.
- Vara en god informatör, upprätthålla en lärplattform för att bl.a. interagera med hemmen.
- Uppfylla förväntningar på medfostran.

Måluppföljning för Södersunda skola

- Basfärdigheterna har betonats, resurser och delningstimmar har lagts i ämnena svenska och matematik.
- Undervisningsgruppernas storlek har anpassats för att pedagogiska svårigheter ska kunna lösas inom den allmänna undervisningen i enlighet med trestegsmodellen.
- Lärare har gått fortbildning och deltagit i en konferens gällande särbegåvande barn. I ämnet matematik har vi arbetat med problemlösning på olika nivåer.
- Vi har arbetat i så kallade faddergrupper under temadagar där äldre elever tar hand om de yngre. Det egna ansvaret har betonats under året och ledordet i skolan har varit "tillsammans".
- Ändringar i organisationen har gjorts under pågående läsår. Viceföreståndaren som var väl insatt i skolans verksamhet kunde ta över ledarskapet då föreståndaren ansökte om tjänstledighet.
- Skolan har behörig personal, ger kontinuerlig fortbildning, har samarbete mellan kommunens skolor, utvärderar och följer upp mål för att uppnå en god undervisning.
- Samarbetet med hemmen har förverkligats genom att bjuda in till föräldramöten, utvecklingssamtal och ett aktivt samarbete. Lärplattformen Fronter och skolans hemsida har använts som informationskanal till hemmen.

Prestations- och relationstal	Budget 2016	Förverkligat 2016
Antal elever medeltal vt/ht	129	127,5
Total timresurs	259	258
Timresurs per elev	2,11	2,02

Skolgång i annan kommun

Elever från Jomala kommun kan gå i andra kommuners skolor på följande grunder:

- På förälders ansökan
- Waldorfskolan (ersättande skolor)
- Samarbetsavtal med Mariehamns stad

Budgetunderskridningen för skolgång i annan kommun var 2 336 euro. Orsaken till budgetunderskridningen var framförallt att det var färre elever som fick sin skolgång ordnad i annan kommun. De elever som fick sin skolgång ordnad i annan kommun enligt förälders ansökan var 1,5 elever färre än budgeterat. Eleverna i Waldorfskolan var 1,0 elever färre än budgeterat och de elever som fick sin skolgång ordnad via samarbetsavtal med Mariehamns stad var 2,0 elever färre än budgeterat.

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR KOMMUNALFÖRBUNDET SÖDRA ÅLANDS HÖGSTADIEDISTRIKT, INKLUSIVE TRÄNINGS- UNDERVISNINGEN

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utgifter	2 515 609,82	2 748 424,00	0,00	0,00	2 748 424,00	2 673 521,10	74 902,90
Nettoutg.	2 515 609,82	2 748 424,00	0,00	0,00	2 748 424,00	2 673 521,10	74 902,90
Interna:							
Netto	110 248,21	94 948,14	0,00	0,00	94 948,14	107 923,42	-12 975,28

Kommunen är medlem i kommunalförbundet Södra Ålands högstadiedistrikt (SÅHD). Betalningsandelen baseras på kommunalförbundets budgetförslag. Kommunen betalar bruttokostnaderna för verksamheten och erhåller landskapsandelar även för denna verksamhet som handhas av kommunalförbundet. Budgetunderskridningen om 74 903 euro beror dels på att SÅHD k.f. i samband med slutregleringen för budgetåret 2016 återbetalar 29 736,66 euro till Jomala och dels på att kostnaderna för träningsundervisningen varit 32 636 euro lägre än budgeterat eftersom antalet elever vid träningsundervisningen varit 0,5 färre än beräknat. Antalet elever vid Kyrkby högstadieskola (KHS) för Jomalas del var enligt det budgeterade 159,5 elever medan det verkliga utfallet blev 162,5 elever. Totalt står Jomala kommun nu för 51,42 % av de totala eleverna i KHS.

Jomala hade 3,5 elever i träningsundervisningen under 2016. Kostnaden per elev minskade från 51 062 euro i bokslutet 2015 till 49 089 euro i bokslutet 2016. Minskningen beror framförallt på lägre personalkostnader än budgeterat, men även en återhållsamhet vad gäller inköp av material, förnödenheter och varor. Träningsundervisningen hade också lägre hyreskostnader för byggnader och lokaler än beräknat.

Högstadieundervisningen

- I KHS finns 19 undervisningsgrupper och storleken i grupperna har varierat mellan 15-19 elever. Storleken på undervisningsgrupperna är en grundförutsättning för ett lugnt och tryggt arbetsklimat.
- Undervisningen har individanpassats och eleverna har fått stöd- och specialundervisning vid behov. KHS följer de rekommendationer som ges från övriga myndigheter och elevvårdande personal vad gäller elevernas förutsättningar och behov.

Träningsundervisningen

- Verksamheten har uppfyllt budgetmålen att ge högkvalitativ undervisning anpassad till elevernas förutsättningar.

BIBLIOTEKS- OCH KULTURFÖRVALTNINGEN

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR BIBLIOTEKS- OCH KULTURVERKSAMHETEN

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-13 432,63	-11 500,00	0,00	0,00	-11 500,00	-12 858,20	1 358,20
Utgifter	216 537,44	226 500,00	0,00	0,00	226 500,00	218 371,99	8 128,01
Nettoutg.	203 104,81	215 000,00	0,00	0,00	215 000,00	205 513,79	9 486,21
Interna:							
Netto	47 374,05	47 971,91	0,00	0,00	47 971,91	47 276,92	694,99

Ramen för biblioteks- och kulturverksamheten visar ett positivt resultat om 9 486 euro.

Verksamhetsområde

- Biblioteksverksamhet
 - För skola och barnomsorg
 - För allmänheten
- Kulturverksamhet

PERSONAL	2014	2015	2016
Biblioteks- och kulturchef	1	1	1
Biblioteksbiträden	2,35	2,35	2,35
Städare*	0,21	0,21	-
Timvikarie			Vid behov

* Från 1.1.2016 upphandlades städningen och ingen egen städare var anställd.

Biblioteksverksamhet för skola och barnomsorg**Målsättning**

- För skola och barnomsorg fortsätter verksamheten som under 2015.
- Kyrkby högstadieskola har genom avtal rätt att använda Jomala bibliotek som skolbibliotek. Inkomsterna minskar då träningsundervisningen minskat sina besökstimmar på grund av minskat elevantal. Avtalet behöver förnyas under 2016.

Måluppföljning

- Biblioteket har hållit öppet för skolorna åk 1-6 och barnomsorgen måndag-fredag kl. 9-14 alla skoldagar. För högstadiet har det varit öppet kl. 9-15 alla skoldagar. Biblioteket betjänar sammanlagt 700 elever. Under året gjordes 510 klassbesök och 3 000 besök av enskilda elever. Alla klasser i Vikingaåsen och Södersunda fick bokprat en gång per månad.

- Skolbiblioteksbiträdet ingick i Vikingaåsens läsgrupp och bibliotekspersonalen samarbetade med Vikingaåsen och Södersunda med att ordna författarbesök för åk 3 och åk 4 på hösten. Under NBV (Nordisk biblioteksvecka) hölls program för eleverna i Vikingaåsen i biblioteket samt högläsning i Kyrkby högstadium med text anknyten till NBV tema "framtid".
- Daghemmen besökte biblioteket 62 gånger och fritids 5 gånger under året. Bokkassarna byttes mellan daghemmen två gånger. Biblioteks- och kulturchefen åkte runt på daghemmen och höll högläsningstunder både i början på året och på hösten.
- Sagostunder för allmänheten på kvällstid hölls på biblioteket fyra gånger på våren och tre gånger på hösten med i medeltal 4-5 barn per gång. Den frivilliga läsaren kunde inte fortsätta leda sagostunden efter sommaren, så från höstterminens början läste biblioteks- och kulturchefen sagorna.
- Underlag för ett nytt avtal för SÅHDs biblioteksanvändning har tagits fram och överlämnats till kommunstyrelsen.

Biblioteksverksamhet för allmänheten

Målsättning

- För allmänheten hålls biblioteket öppet 19 timmar/vecka. På sommaren är öppettiderna begränsade.
- Biblioteket samordnar högläsningsträffar för seniorer med externa högläsare.

Måluppföljning

- Biblioteket hölls öppet för allmänheten 19 timmar per vecka 1.1-31.5 och 1.9-31.12 fördelat på måndag och tisdag kl. 14-20, onsdag kl. 14-15 och torsdag kl. 14-20. Under sommarmånaderna var öppettiderna tisdag kl. 14-20, onsdag kl. 10-15 och torsdag kl. 14-20, sammanlagt 17 timmar.
- Under hösten påbörjades konvertering av barnfaktaavdelningen från SAB till Dewey klassifikationssystem.
- Läskaféer med högläsning för seniorer hölls på Rönngården under vår och höst. Läsare/ledare på frivillig basis var Britt-Marie Nyman och Birgitta Pettersson och alla deltagare bjöds på kaffe med dopp i anslutning till läsestunden.

RELATIONSTAL	2014	2015	2016
Antal lån	53 321	48 558	50 291
Lån per invånare	11,8	10,5	10,8
Antal böcker och andra medier	31 911	32 838	33 854

Kulturverksamhet

Målsättning

- Fortsätta ordna utställningar på biblioteket samt genom fördelning av kulturbidrag stödja olika kulturprojekt.
- Försättningsvis finansiera Stickcafé för allmänheten på Rönngården, så länge nuvarande ledare är villig att fortsätta.

Måluppföljning

- Det ordnades 10 utställningar på biblioteket; tre olika tavelutställningar, gamla vykort, Barbie-dockor, KHS bildprojekt, gamla telefoner, skördeutställning, bokkonst och smycken samt robotpyssel.
- Övriga kulturprojekt: 1.9 panelsamtal om telefonhistoria. 17.10 bokvikningskurs. 14.11 Kura skymning med Liz Karlssons presentation av ÄlDis-projektet, högläsning och kaffeservering.
- Varannan vecka under vår och höstterminerna har det ordnats stickcaféer på Rönngården.
- Fyra kulturbidragsansökningar inkom och alla beviljades bidrag.

Infobladet

Infobladet sammanställdes av April kommunikation Ab, trycktes på Mariehamns tryckeri Ab och distribuerades till alla hushåll i Jomala kommun av Åland Post Ab. Korrekturläsning, fördelning till institutioner och prenumeranter samt inläggning på hemsidan sköttes av biblioteksförvaltningen. Sammanlagt 11 nummer gavs ut.

Kompetensutveckling för personalen

Personalen har deltagit i kompetensutveckling både på hemmaplan och längre bort och två personer (en ordinarie, en vikarie) har deltagit i en distansutbildning gällande läroavtal för biblioteksfunktionärer. Biblioteks- och kulturchefen deltog i en grundläggande kurs och en fortsättningskurs i Dewey klassificering på Kungliga biblioteket i Stockholm.

IDROTTS- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR IDROTTS- OCH FRITIDSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-118 951,79	-112 900,00	0,00	0,00	-112 900,00	-125 129,06	12 229,06
Utgifter	471 155,38	544 252,26	0,00	0,00	544 252,26	514 030,35	30 221,91
Nettoutg.	352 203,59	431 352,26	0,00	0,00	431 352,26	388 901,29	42 450,97
Interna:							
Netto	150 371,43	156 517,96	0,00	0,00	156 517,96	151 684,00	4 833,96

Ramen för idrotts- och fritidsverksamheten uppvisar ett positivt resultat om 42 451 euro, vilket främst beror på att intäkterna var större än budgeterat.

Personal	2014	2015	2016
Fritidschef	1	1	1
Idrottsanläggningsskötare	2	2	3
Fritidsledare	1	1	1

Målsättningar

- Att minska brister i personalens arbetssituation samt säkra deras arbetsplats.
- Sträva till att förhindra drogmissbruk bland ungdomar genom att erbjuda meningsfull sysselsättning under fritiden under fritidsledarens ledning.

Måluppföljning

- Under året har ytterligare en idrottsanläggningsskötare anställts. Fritidsförvaltningen har installerat kameror i Vikingahallen för att öka tryggheten hos personalen.
- Fritidsledaren har tillsammans med ungdomsledaren arbetat aktivt med ungdomsgården där både yngre och äldre barn har varit välkomna. Ungdomsgården är öppen både på eftermiddagar samt kvällstid.

Egen verksamhet

På våren invigdes hinderbanan, den första i sitt slag på Åland. Den uppskattas av kommunens invånare men även av övriga och har varit över förväntan välbesökt. Fritidsförvaltningen har fortsättningsvis uppdaterat Vikingahallen för att hålla den i gott skick. Med miljön i fokus har bland annat de flesta lamporna i byggnaden bytts ut till ledbelysning samt lufttorkare har ersatt handdukspapper. Antalet besökare fortsätter att öka markant vilket ger en ökning på

inkomstsidan. Kiosken vid naturgräsplan används vintertid som värmestuga för skidåkarna. Intresset att hyra kiosken sommartid har dock varit svagt.

Prestationstal	2014	2015	2016
Antal besök	57 750	67 935	80 423

Verksamhetsunderstöd

I dagsläget deltar cirka 300 ungdomar kontinuerligt i Jomala IK:s verksamhet. Verksamhetsformer som bedrivs är fotboll, volleyboll, friidrott, orientering och skidning. Föreningen beviljades verksamhetsunderstöd avsett för ungdomsverksamhet. Idrottsföreningen Åland Rugby Stags beviljades även de verksamhetsunderstöd. Verksamhetsunderstöd beviljades också till Ålands 4H-distrikt r.f., Möckelö-Sviby byaförening och Folkhälsan i Jomala (simskola). Utöver detta beviljades verksamhetsunderstöd även till föreningar där ungdomar från Jomala regelbundet deltar i verksamheten (såsom ishockey, gymnastik och tennis). Totalt 155 Jomala ungdomar deltog i dessa verksamheter.

Fritidsledarens verksamhet

Fritidsledaren har 2016 startat upp en större eftermiddagsverksamhet på ungdomsgården GBD. Intresset har varit stort och resultatet bra. Skillnaden från tidigare år är att fritidsledaren har minskat vissa barngrupper för att satsa på kvalitet i stället för kvantitet. Verksamheten på GBD bedrivs av kommunens fritidsledare med hjälp av timanställda ungdomsledare. Dock har antalet besök av högstadieungdomar på kvällstid minskat från föregående år. Ungdomar som väljer att besöka Mariehamns ungdomsgårdar har möjligheten att gå gratis i Mariehamn. Totalt betalades 4 854 euro ut till Mariehamn stad för denna tjänst och 681 besök gjordes under året (en minskning från 2015). Samarbetet med Fritidsledarna på Åland fortsätter även det att vara framgångsrikt med fler besök än tidigare år på gemensamma evenemang. Meckar-verkstaden som finns inrymd i lokalen har också fortsatt i Folkhälsan på Ålands regi.

Prestationstal	2014	2015	2016
Antal besök	4 429	3 066	2 640

Övrigt

Fritidsförvaltningen har tillsammans med Ålands Skid- och Skidskyttecenter Ab ett fortlöpande avtal gällande skidbanornas skötsel- och underhåll samt preparering av själva underlaget. Kommunen erlägger årligen av parterna överenskommet driftsunderstöd. Avtalet medför att bl.a. kommunens dagis, skolor och ungdomar under 17 år kostnadsfritt får skida på alla slingor som finns tillgängliga. Dessutom kan man utan ersättning låna skidutrustning från Vikingahallen.

SAMHÄLLSTJÄNSTER**BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN****BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET**

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-250 197,59	-269 677,00	0,00	0,00	-269 677,00	-267 512,24	-2 164,76
Utgifter	390 339,86	434 474,00	0,00	0,00	434 474,00	414 953,17	19 520,83
Nettoutg.	140 142,27	164 797,00	0,00	0,00	164 797,00	147 440,93	17 356,07
Interna:							
Netto	74 814,51	85 568,69	0,00	0,00	85 568,69	86 489,25	-920,56

Ramen för brand- och räddningsväsendet visar ett positivt resultat om 17 356 euro.

Den gemensamma räddningsnämnden har under 2016 haft följande sammansättning:

Ordförande:	Aller Kristian, Jomala
Vice ordförande:	Lillie Alexandra, Lumparland
Ledamöter:	Berndtsson Krister, Geta
	Bjurne Yngve, Vårdö
	Björnhuvud Karl-Fredrik, Eckerö,
	Göstas Agneta, Sund
	Karlsson Simon, Saltvik
	Laine Owe, Hammarland
	Wikström-Nordberg Carola, Finström.

Räddningschefen är föredragande och sekreterare i nämnden. Den gemensamma räddningsnämnden handhar och ansvarar för ärenden vilka berör brand- och befolkningsskyddet i avtalskommunerna. Nämnden har sammanträtt åtta gånger och tagit beslut i 49 ärenden. Ansvarig för verksamhetsområdet är räddningschefen.

Jomalas andel av tjänstemännens kostnader:

PERSONAL	2016
Tjänstemän	33,58 %, 1)
Bfs chef	2)
Sotare	Enligt avtal 3)
Bfs instruktör	Ingår i tjänst Byggingnspektör 4)

- 1) Jomalas andel av tjänstemännens kostnader, räddningschef + brandinspektör. Tjänsterna är gemensamma för räddningsområde Ålands landskommuner, som består av nio kommuner med Jomala kommun som huvudman.
- 2) Ingår från och med augusti 2010 i det gemensamma räddningsområdet som en koordinerande del. Respektive kommun ska tillhandahålla en befolkningsskyddsinspektör eller motsvarande kontaktperson.
- 3) Den gemensamma räddningsnämnden har ingått avtal med privat entreprenör för sotningen inom Jomala kommun.
- 4) Byggnads- och miljöinspektören är även befolkningsskyddsinspektör inom Jomala kommun.

Målsättning

- Under verksamhetsåret, i samarbete med övriga kommuner, landskapsregeringen och Ålands Vatten Ab anskaffa materiel för nödvattenhantering.

Måluppföljning

- Målsättningen verkställd. Materielet består av en container av lastväxlarmodell med 35 moduler vilka envar rymmer 1060 liter vatten.

Brand- och räddningsväsende

Målsättning

- Under verksamhetsåret i samarbete med byggnadsinspektionen byta ut registreringsprogrammet ADAM, vilket upphör, mot ett motsvarande program.

Måluppföljning

- Utbytet av registreringsprogrammet ADAM har inletts i samarbete med byggnadsinspektionerna.

Räddningstjänstuppdrag i avtalskommunerna under verksamhetsåret 2016

Prestations och relationstal	Mål 2016	Händelser 2016
Eckerö	7	14
Finström	34	38
Geta	20	10
Hammarland	25	24
Jomala	56	51
Lumparland	9	11
Saltvik	28	28
Sund	4	15
Vårdö	2	6
Totalt	185	197

Syne- och sotningsverksamheten

De lagstadgade brandsynerna fortgår. Under verksamhetsåret har syneobjekt med 3-års intervall prioriterats.

	Eck	Eck	Fi	Fi	Ge	Ge	Ha	Ha	Jo	Jo	Lu	Lu	Sa	Sa	Su	Su	V	V	Totalt	Totalt
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Brandsyn	32	54	24	54	6	16	17	39	20	54	8	19	19	36	10	23	8	15	144	310
Byggsyner	50	38	76	58	26	21	41	51	123	129	22	15	41	49	25	30	21	11	425	402
Sotningar	232	283	556	517	161	152	262	244	541	793	56	33	391	316	116	160	59	82	2374	2580
Övriga	9	6	8	6	1	2	6	6	16	11	7	3	6	8	8	6	7	4	68	52
Total antal objekt																				
Syn 1 års intervall		50		33		12		23		65		13		17		19		13		245
Syn 2 års intervall		0		0		0		1		1		0		1		4		0		7
Syn 3 års intervall		17		42		15		26		91		8		25		15		4		243
Syn 5 års intervall		2		0		2		1		32		2		1		1		6		47
Antal syneobjekt		69		75		29		51		189		23		44		39		23		542

En syneintervall kan vara 1, 2, 3 eller 5-årig.

Utöver ovan nämnda finns även ett mörkertal av så kallade enstaka uthyrningsstugor.

Befolkningsskydd**Målsättning**

- I samarbetsområdet för befolkningsskyddet upprätthålla och utveckla kommunens befolkningsskydd beträffande beredskap, skyddsåtgärder och teknisk utrustning.
- Uppdatera kommunens beredskaps- och sektorplaner.
- Vid behov bistå kommunens verksamhetssektorer vid planering för eventuell oförutsedd händelse som kan påverka verksamheten.

Måluppföljning

- Förnyat och uppgraderat delar av den personliga skyddsutrustningen i samarbetskommunerna.
- Bistått samarbetskommuner vid uppgörande av sektorplaner.
- Behov att planera oförutsedda händelser som kan påverka verksamheten har inte uppstått.

SAMHÄLLSTJÄNSTER OCH ÖVRIGA TJÄNSTER

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Ramen omfattar förvaltning, kollektivtrafik samt underhåll av vägar, parker och byggnader.

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-237 595,32	-194 040,00	0,00	0,00	-194 040,00	-182 054,89	-11 985,11
Utgifter	1 225 753,16	1 184 042,00	5 000,00	0,00	1 189 042,00	1 150 528,95	38 513,05
Nettoutg.	988 157,84	990 002,00	5 000,00	0,00	995 002,00	968 474,06	26 527,94
Interna:							
Netto	-222 681,07	-177 732,06	0,00	0,00	-177 732,06	-159 623,04	18 109,02

Ramen för tekniska förvaltningen visar ett positivt resultat om 26 528 euro. Överskottet beror främst på mindre vägunderhåll med anledning av mild vinter samt lägre kostnader för underhåll, värme och el i skolorna.

Personal	2014	2015	2016
Teknisk chef	1	1	1
Kommuntekniker	1	1	1
Byråsekreterare	1,3	1	1
Servicemän	4*	4*	4*

*Där till timavlönad personal vid arbetstoppar

Avfallshantering

Handhas av kommunalförbundet för Ålands miljöservice (Mise).

Förvaltning av vägar och parker, kollektivtrafik och jord- och lantbrukslägenheter

Prestationstal	2014	2015	2016
Kommunalavvägarnas längd, meter	43 840	43 840	43 873
Varav ytbelagda	30 935	30 935	31 285
Kommunalvägskostnad, euro/km	894	1 068	1 136
Gatornas längd, meter	19 435	19 799	22 799
GC-ledernas längd, meter	7 249	7 300	11 549
Privata infarter som plogas, st	351	344	350

Plogning av privata vägar

Målsättning

- Kostnaden för plogning av privata vägar (infarter) ska täckas till fullo av intäkter från de kommuninvånare som nyttjar tjänsten.

Måluppföljning

- Målsättningen uppfylldes.

Vägbelysning

Målsättning

- Vägbelysningen hålls släckt från den 1 maj till den 1 september.

Måluppföljning

- Vägbelysningen styrs av skymningsbrytare som tänder lamporna då det erfordras belysning mellan 06.00 och 24.00. Belysningen är i praktiken släckt under ljusa sommar-nätter.

Följande vägbyggnationer utfördes:

• Karrbölevägen, stabiliseringsfräsning + beläggning	1 780 m
• Norra Vestansundavägen, stabiliseringsfräsning + beläggning	1 035 m
• GC-led Jomalarakan, nybyggnad + beläggning	2 870 m
• GC-led Solberget, belysning och beläggning	450 m
• Sandbacksvägen, beläggning	370 m
• Kalmarnäsvägen, beläggning	1 973 m
• Överbyvägen, vägbelysning, 4 stolpar vid daghemmet	160 m

Kommunen upprätthåller en busstur fredagar, Mariehamn - östra Jomala, vilken främst betjänar skolelever som slutar skolan tidigare på fredagar.

Parker

Normalt underhåll. De allmänna badstränderna på Småholma och Möskatan förses sommartid med Baja-Major och sopkärl.

Byggnader och lokaler

Under detta ansvarsområde budgeteras de fastigheter som används av förvaltningen eller som används av flera enheter. Verksamheterna påförs hyror för utnyttjade utrymmen. Den interna hyran är satt till självkostnadspris. I budgeten har upptagits anslag för årliga driftskostnader för fastigheterna. Större renoveringar och investeringar har upptagits i investeringsdelen.

- Allégården, nytt staket som uppfyller kraven för daghemsverksamhet.
- Trollsländan, automatlarm kopplat till centralen i kommunkansliet.
- Vikingaåsens skola, Miniarena på sandplanen.

AFFÄRSVERKSAMHETEN

VATTEN- OCH AVLOPPSVERKET

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR VATTEN- OCH AVLOPPSVERKET:

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens Disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	-964 455,94	-993 145,00	0,00	0,00	-993 145,00	-935 377,00	-57 768,00
Utgifter	753 992,11	763 551,00	0,00	0,00	763 551,00	681 583,18	81 967,82
Nettoutg.	-210 463,83	-229 594,00	0,00	0,00	-229 594,00	-253 793,82	24 199,82
Interna:							
Netto	195 203,20	137 478,56	0,00	0,00	137 478,56	225 446,38	-87 967,82

Affärsverksamheten uppvisar ett resultat om 24 200 euro högre än beräknat för 2016. En bidragande orsak är att spillvattenprocenten varit lägre än förväntat 2016. Inkomsterna är lägre än faktisk försäljning på grund av en faktura om 48 000 euro tillhörandes 2015 vilken har krediterats under 2016 och därav minskar summan inkomster.

Relationstal	2014	2015	2016
Vattenverket			
Antal abonnenter	1 807	1 832	1 860
Såld vattenmängd, m ³	282 211	295 863	290 256
Inköpt vattenmängd, m ³	360 000	380 115	373 029
Spillprocent	22	22	22
Vattenpris, exkl. moms	1,32	1,35	1,38
Avloppsverket			
Antal anslutna abonnenter	920	967	998
Debiterad avloppsvattenmängd, m ³	163 203	173 126	184 358
Avloppsvattenpris, exkl. moms	2,30	2,30	2,35

Under 2016 har 28 nya abonnenter anslutits till kommunens vattenverk och 31 till avloppsverket.

BUDGETUPPFÖLJNING AV RAMEN FÖR BYGGNÄMNDEN

Ramen omfattar byggnämnden, byggnadstillsyn och miljötillsyn.

	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget- ändring	Styrelsens disp medel	Budget 2016 efter ändringar	Bokslut 2016	Avvikelse efter ändringar
Externa:							
Inkomster	0,00	-57 468,00	0,00	0,00	-57 468,00	-59 409,57	1 941,57
Utgifter	0,00	104 098,00	0,00	0,00	104 098,00	125 451,04	-21 353,04
Nettoutg.	0,00	46 630,00	0,00	0,00	46 630,00	66 041,47	-19 411,47
Interna:							
Netto	0,00	12 183,66	0,00	0,00	12 183,66	8 861,00	-3 322,66

Ramen för byggnämnden visar ett negativt resultat om 19 411 euro. Underskottet beror på kostnader i samband med nyrekrytering och personalövergång.

Byggnämnden har under 2016 haft följande sammansättning:

Ordförande:	Rajamäki Niklas
Vice ordförande:	Johansson Jeanette
Ledamöter:	Jansson Fredrica
	Nyman Stig-Göran
	Skogberg Ann
	Lundberg Tony
	Klingberg Dick

Kommunstyrelsens repr.: Aaltonen Carina

Föredragande och sekr.: Dannström Guy, byggnads- och miljöinspektör

Personal	2014	2015	2016
Byggnads- och miljöinspektör	1**	1**	1
Byggnadsinspektör	0**	0,5*	0,5
Byråsekreterare	1,3**	1**	***
*Inrättades tillfälligt fr.o.m. 2.9.2015 - 31.12.2015			
**Ingick tidigare i plan- och byggnämnden.			
*** Byråsekreterartjänsten ligger nu under centralförvaltningen			

Nämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige:

- Inlett arbetet med att ta fram ett förslag till en ny byggnadsordning för Jomala kommun. Arbetet har i princip färdigställts men ligger åter i vila på grund av kommande ändringar av plan- och bygglagen som skickades ut på remiss under hösten 2016.

Byggnadstillsyn

Målsättning

- Pågående slutsynnegranskning ska fortlöpa för de äldre bygglovsprojekten samt informera och ge sakkunskap åt kommuninvånare och behandla de ärenden som inkommer.

Måluppföljning

- Bygglovsärenden har behandlats i löpande följd. Fortlöpande information och sakkunskap gällande byggnadstillsyn och miljöinspektion har getts till kommuninvånare, främst vid handläggning av bygglovsärenden.

Beviljade bygglov för 2012 - 2016:

2012	2013	2014	2015	2016
126	118	108	105	116

Antalet beviljade bygglov för nybyggnation av bostadshus var 19 stycken och övriga byggnader för lägenheter var 9 stycken som tillsammans omfattar 52 stycken lägenheter. Antalet beviljade bygglov för nybyggnation av byggnader för arbetsplatser var 7 stycken. Byggnationen i kommunen under 2016 har fortsatt varit i samma nivå som tidigare sett till nybyggnationer. Antalet beviljade bygglov ligger något under medeltalet för 2010-talet. Av beviljade tillstånd har 96 skett på tjänstemannanivå. Totalt har 103 paragrafer behandlats i nämnden under året fördelat på 12 sammanträden.

Miljötillsyn

Totalt har 14 stycken tillstånd för enskilda avlopp getts under året.

1.7.4. Investeringsdelens utfall

Beloppen i tabellerna nedan anges i tusental.

Total användning av budgetmedel 2016

Totalt	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	3 003	1 820	743	1 358	1 029	2 387	1 077	1 311
Inkomst	320	392	387	320	0	320	5	-315
Nettoutgift	2 683	1 428	356	1 038	1 029	2 067	1 072	996

Jomala kommun har totalt nettoinvesterat 1 071 640 euro under 2016. Totalbudget för året var 2 067 435 euro, varav 1 028 965 euro överfördes från 2015 samt 171 500 euro var beviljade tilläggsmedel under 2016. Årets utfall har blivit lägre än budgeterat främst på grund av att GC-leden vid Jomalarakan blev billigare än budgeterat och då vissa förrättningar ännu inte hållits. Sammantaget måste det anses positivt att flera projekt färdigställts under 2016 till en mycket lägre kostnad än budgeterat.

**KOMMUNSTYRELSEN
MARKOMRÅDEN****MARKKÖP**

81101	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	50	26	0	50	0	50	26	24
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	50	26	0	50	0	50	26	24

Anslaget har utnyttjats till viss del under 2016 för att köpa in en del av fastigheten Klockars RNr 3:18 invid Överby daghem.

Kommunfullmäktige beslöt genom § 65/30.08.2016 att fastigheten Granebo RNr: 8:3 i Prestgården by skulle köpas in till ett pris om 171 500 euro (35,00 euro/m²). Kommunstyrelsen beslöt i sin tur genom § 168/22.08.2016 att medel för inköpet skulle tas ur Bergman och Dahlbloms fond i enlighet med 4 punkten i fondens stadga. Eftersom utgifterna finansierades med fondmedel blir nettoeffekten av köpet noll.

KÄLLHAGEN RNR 3:34

81102	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	23	18	18	0	5	5	0	5
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	23	18	18	0	5	5	0	5

Kommunen hade, enligt 57 § 1 mom. plan- och bygglagen (ÅFS 2008:102), en skyldighet att lösa in det område av fastigheten Källhagen RNr 3:34 som utgör skyddspark (PS) då markägaren så anhöll. Beslut om inlösen och tilläggsmedel fattades av kommunfullmäktige genom § 49/16.06.2015. Inlösens- och ersättningsavtalet ingicks i augusti 2015 och under 2016 skedde en lantmäteriförrättning, varvid en slutreglering kunde göras.

DEL AV PRÄSTGÅRDEN RNR 1:9

81103	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	85	85	0	0	85	85	85	0
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	85	85	0	0	85	85	85	0

Kommunfullmäktige beslöt genom § 50/16.06.2015 om tilläggsmedel och köp av en outbruten del av Jomala församlings fastighet Prästgården RNR 1:9 (d.v.s. Vikingavallen). I och med att beslut från behörigt organ vid Jomala församling drog ut på tiden överflyttas outnyttjade budgetmedel till 2016. Köpet verkställdes dock i januari 2016.

IT-INVESTERINGAR CENTRALFÖRVALTNINGEN

81301	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	8	8	0	8	0	8	8	0
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	8	8	0	8	0	8	8	0

IT-investeringar för centralförvaltningen verkställdes enligt plan.

SKOLFÖRVALTNINGEN**VIKINGAÅSENS SKOLA, INVENTARIER OCH IT**

83201 83301	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	30	30	0	30	0	30	30	0
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	30	30	0	30	0	30	30	0

Utfallet avser uppdateringar och nyanskaffningar i enlighet med skolans IKT-plan.

SÖDERSUNDA SKOLA, INVENTARIER OCH IT

83202 83302	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	9	9	0	9	0	9	9	0
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	9	9	0	9	0	9	9	0

Utfallet avser uppdateringar och nyanskaffningar i enlighet med skolans IKT-plan.

FRITIDSFÖRVALTNINGEN**VIKINGAHALLEN RENOVERING**

85107	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	50	0	0	50	0	50	0	50
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	50	0	0	50	0	50	0	50

Renoveringen av badrum i Vikingahallen verkställdes inte under 2016 p.g.a. prioriteringar och en längre tjänstledighet för fritidschef. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

HINDERBANA VIKINGAVALLEN

85109	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	6	8	6	0	0	0	1	-1
Inkomst	0	5	0	0	0	0	5	-5
Nettoutgift	6	3	6	0	0	0	-4	4

Anslaget avser en hinderbana som kan användas bland annat i träningssyfte och inom skolverksamhet. Beslut om tilläggsmedel fattades av kommunfullmäktige genom § 48/16.06.2015. Projektet färdigställdes under april 2016.

**TEKNISKA FÖRVALTNINGEN
BYGGNADER OCH LOKALER****RASTSTUGA PRÄSTGÅRDEN BY**

86111	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	70	0	0	70	0	70	0	70
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	70	0	0	70	0	70	0	70

Projektet har inte kunnat färdigställas p.g.a. avsaknaden av beslut från Jomala församling vad gäller ingående av nödvändigt jordlegoavtal. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

ALTERNATIV ENERGI, SÖDERSUNDA

86131	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	140	114	93	0	47	47	21	26
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	140	114	93	0	47	47	21	26

Bergvärmeinstallationen färdigställdes i januari 2016.

ALTERNATIV ENERGI, ÖSTERKULLA

86132	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	80	46	24	0	56	56	22	34
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	80	46	24	0	56	56	22	34

Bergvärmeinstallationen färdigställdes i januari 2016.

UTBYGGNADSPROJEKT SKOLA, BARN OCH FRITIDS (Samlingshuset)

86112	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	320	411	387	320	0	320	24	296
Inkomst	320	387	387	320	0	320	0	-320
Nettoutgift	0	24	0	0	0	0	24	-24

Genom kommunfullmäktiges beslut § 97/15.12.2015 uppkom projektet 86112 Utbyggnadsprojekt skola, barn och fritids (Samlingshuset). Under 2016 skedde en projektering för att ta fram skissritningar. I enighet med tidigare beslut används fondmedel från Bergmans och Dahlbloms fond.

AUTOMATLARM, DIAMANTEN

86134	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	20	16	0	20	0	20	16	4
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	20	16	0	20	0	20	16	4

Installationen av automatlarm färdigställdes i mars 2016.

AUTOMATLARM, TROLLSLÄNDAN

86135	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	23	12	0	23	0	23	12	11
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	23	12	0	23	0	23	12	11

Installationen av automatlarm färdigställdes i augusti 2016.

NYTT STAGET TILL ALLEGÅRDEN

86136	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	15	9	0	15	0	15	9	6
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	15	9	0	15	0	15	9	6

Staketet färdigställdes i juni 2016.

MINIARENA, VIKINGAÅSENS SKOLA

86137	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	60	21	0	60	0	60	21	39
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	60	21	0	60	0	60	21	39

En upphandling genomfördes 2016 och byggnationen inleddes. Med anledning av bristfälligheter i byggnationen ställdes krav gentemot leverantören och projektet slutfördes inte under 2016. Felen har nu i början av 2017 åtgärdats. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

MINIARENA, SÖDERSUNDA SKOLA

86138	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	60	0	0	60	0	60	0	60
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	60	0	0	60	0	60	0	60

En upphandling genomfördes 2016. Med anledning av bristfälligheter ställdes krav gentemot leverantören och projektet slutfördes inte under 2016. Felen har nu i början av 2017 åtgärdats och byggnationen kan verkställas 2017. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

SAMHÄLLSTJÄNSTER KOMMUNALVÄGAR

KARRBÖLEVÄGEN

86208	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	220	112	0	220	0	220	112	108
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	220	112	0	220	0	220	112	108

Projektet färdigställdes i september 2016. Anbudet var lägre än förväntat samtidigt kunde konstateras att endast en väggtrumma behövde bytas.

SANDBACKSVÄGEN

86209	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	66	62	47	18	1	19	15	4
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	66	62	47	18	1	19	15	4

Anslaget avser en ombyggnad och beläggning av Sandbacksvägen. Projektet slutfördes i maj 2016.

VÄSTANSUNDA NORRA

86212	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	105	75	0	105	0	105	75	30
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	105	75	0	105	0	105	75	30

Projektet färdigställdes i september 2016.

KALMARNÄSVÄGEN

86213	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	214	149	6	0	214	214	143	71
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	214	149	6	0	214	214	143	71

Projektet färdigställdes i juni 2016 till väsentligt lägre kostnader än budgeterat.

BYGGNADSPLANEVÄGAR

FAB NORRA BERGSHÖJDEN, BYGGNADSPLANEOMRÅDE

86316	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	200	76	70	29	0	29	7	23
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	200	76	70	29	0	29	7	23

I samband med förverkligandet av det nybyggda privata bostadsområdet i Sviby har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att stå för kostnader för anläggande av kommunalteknik. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsverk.

KASBERGET SÖDRA BYGGNADSPANEOMRÅDE

86320	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	78	0	0	20	0	20	0	20
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	78	0	0	20	0	20	0	20

I samband med förverkligandet av bostadsområdet på norra Kasberget har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att stå för kostnader för anläggande av kommunal teknik. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsverk.

KASBERGET NORRA BYGGNADSPANEOMRÅDE

86323	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	110	37	15	27	0	27	22	5
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	110	37	15	27	0	27	22	5

I samband med förverkligandet av bostadsområdet på norra Kasberget har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att stå för kostnader för anläggande av kommunal teknik. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsverk.

TUNNEL SOLBERGET

86326	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	140	4	4	0	97	97	0	97
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	140	4	4	0	97	97	0	97

Beslut om tilläggsmedel fattades av kommunfullmäktige genom § 36/14.04.2015. Jomala kommun avvaktar besked från väghållaren Ålands landskapsregering som utfäst att en behovsbedömning av en eventuell tunnel ska göras. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

TRAFIKSÄKERHETSÅTGÄRDER, SKOLVÄGEN

86327	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	13	5	0	0	13	13	5	8
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	13	5	0	0	13	13	5	8

Beslut om tilläggsmedel fattades av kommunfullmäktige genom § 76/10.11.2015. Projektet bestående av blinkande ljus och skyddsnät färdigställdes i juni 2016.

ÖVRIGA VÄGAR OCH LEDER**GC-LED SOLBERGET**

86403	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	128	92	69	0	59	59	23	36
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	128	92	69	0	59	59	23	36

Anslaget avser byggande av GC-led vid Solberget. Beläggningen och projektet färdigställdes i december 2016.

GC-LEDER

86404	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	150	0	0	150	0	150	0	150
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	150	0	0	150	0	150	0	150

Det allmänna anslaget om 150 000 euro för GC-leder utnyttjades inte 2016.

GC-LED JOMALARAKAN

86420	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	446	333	5	0	441	441	328	113
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	446	333	5	0	441	441	328	113

Anslaget avser projektering och byggnation av GC-led längs den så kallade Jomalarakan. Byggnationen färdigställdes under 2016 medan installations av belysning samt vägförrättning kvarstår. Outnyttjade budgetmedel överflyttas till 2017.

BELYSNING**VÄGBELYSNING, ÖVERBY DAGHEM**

86504	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	9	8	0	9	0	9	8	1
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	9	8	0	9	0	9	8	1

Projektet färdigställdes i juli 2016.

ÖVRIGT**BYGGNADSREGISTRERINGSPROGRAM**

86702	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	10	0	0	0	10	10	0	10
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	10	0	0	0	10	10	0	10

Trots genomförd upphandling har inget lämpligt anbud eller program presenterats. Processen att ta fram ett byggnadsregistreringsprogram pågår. Budgetmedlen överflyttas till 2017.

BRANDVÄSENDET

INVENTARIER BRAND

87205	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	38	37	0	38	0	38	37	0
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	38	37	0	38	0	38	37	0

Utfallet avser inköp av personlig skyddsutrustning, skyddsutrustning för materialhantering och maskiner för omhändertagande av kontaminerad utrustning. Inköpen har verkställts enligt plan.

VATTEN- OCH AVLOPPSVERK

VATTEN- OCH AVLOPPSVERK SERVICELEDNINGAR

89101	Total budget	Använt totalt	Använt tidigare år	Årets budget	Budget förändr.	Budget efter förändring	Årets utfall	Avvikelse årets budget
Utgift	27	16	0	27	0	27	16	11
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoutgift	27	16	0	27	0	27	16	11

Anslaget avser vatten- och avloppsledningar samt ledningar till nya abonnenter på befintliga stamnät. Det budgeterade beloppet för affärsverksamhetens serviceledningar bygger på ett antagande om antalet anslutningar under året. Under 2016 har antalet anslutningar varit något färre än beräknat, varvid även kostnaderna för anslutningarna blivit lägre för kommunen.

1.7.5. Resultaträkningsdelens utfall

EXTERN RESULTATRÄKNING (1 000 euro)	2016	2016	Diff
	Bokslut	Budget	
Verksamhetens intäkter	3 207	3 082	125
Verksamhetens kostnader	-22 318	-23 012	694
VERKSAMHETSBIDRAG	-19 111	-19 931	820
Skatteinkomster	17 918	16 205	1 713
Landskapsandelar	4 448	4 364	84
DRIFTSBIDRAG	3 255	639	2 616
Ränteintäkter	25	20	5
Övriga finansiella intäkter	5	2	3
Räntekostnader	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	-4	4
ÅRSBIDRAG	3 286	657	2 629
Avskrivningar enligt plan	-971	-1 143	172
Avskrivningar av engångskaraktär	0	0	0
Nedskrivningar	0	0	0
Extraordinära intäkter o. kostnader	0	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	2 315	-486	2 801
Ökning eller minskning av avskr.differens	0	0	0
Ökning eller minskning av reserv	-2 000	0	-2 000
Ökning eller minskning av fonder	0	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT	315	-486	801

1.7.6. Finansieringsdelens utfall

FINANSIERINGSANALYS (1000 euro)	2016	2016	Diff
	Bokslut	Budget	
DEN EG. VERKSAMHETENS O. INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE			
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL			
Årsbidrag	3 286	657	2 629
Extraordinära poster	0	0	0
Korrektivposter	-137	0	-137
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL	3 149	657	2 492
INVESTERINGAR			
Investeringar i anläggningstillg.	-1 077	-1 038	-38
Finansieringsandelar för invest.utg	21	0	21
Försäljningsinkomster av AT	146	0	146
SUMMA INVESTERINGAR	-910	-1 038	129
NETTOKASSAFLÖDET VERKS. O INVEST.	2 239	-381	2 621
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE			
UTLÅNING			
Minskning av utlåning	0	0	0
Ökning av utlåning	0	0	0
FÖRÄNDRINGAR I LÅNEBESTÅNDET			
Ökning av långfristiga lån	0	0	0
Minskning av långfristiga lån	0	0	0
Förändring av kortfristiga lån	0	0	0
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	0	0	0
ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR AV LIKVIDITET			
Förvaltade medel och kapital	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0
Förändring fordringar	-25	0	-25
Räntefria kort- o. långfristiga skulder	185	150	35
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE	161	150	11
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL	2 400	-231	2 631
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL BALANS			
Kassamedel 01.01.	9 114		
Kassamedel 31.12.	11 514		
	2 400	0	2 400

Finansieringsdelens enskilda anslagsområden	2016 Bokslut	2016 Budget	Diff
Skatteintäkter			
Kommunalskatt	15 589 762	14 871 725	718 037
Samfundsskatt	1 790 271	834 147	956 124
Fastighetsskatt	412 893	419 372	-6 479
Övriga skatteinkomster	124 913	80 000	44 913
	17 917 838	16 205 244	1 712 594
Landskapsandelar			
Andel för socialväsendet	2 560 323	2 542 766	17 557
Andel för utbildning	2 001 541	1 958 408	43 133
Andel för fritidsverksamhet	119 107	119 107	0
Andel för bibliotek	97 630	97 630	0
Skatteavdragskompensation	0	0	0
Kapitalskattekompensation	150 910	250 223	-99 313
Övriga landskapsandelar	-481 390	-603 790	122 400
	4 448 121	4 364 344	83 777
Budgeterade räntor och dividender, utfall			
Utgifter	-34	-4 000	3 966
Inkomster	30 794	22 000	8 794
Totalt	30 760	18 000	12 760
Budgeterade lån, utfall			
Amorteringar	0	0	0
Nya lån	0	0	0
Nettofinansiering	0	0	0

1.8 SAMMANDRAG AV NOTER**RESULTATRÄKNING**

	2016	2015
Verksamhetsintäkter	3 085 404,95	3 038 660,03
Personalkostnader	9 038 982,28	8 910 543,53
Köp av tjänster	9 945 824,85	9 455 709,56
Försäljningsvinster	121 930,10	30 188,00
Skatteintäkter och landskapsandelar		
Skatteintäkter	17 917 838,23	16 781 838,54
Landskapsandelar	4 448 121,26	4 279 326,51

BALANSRÄKNING

	2016	2015
Kommunens placeringar i aktier och andelar		
Aktier i dottersamfund	128 640,95	128 640,95
Andelar i kommunalförbund	922 381,04	922 381,04
Aktier i intressesamfund	20 000,00	20 000,00
Övriga aktier och andelar	224 957,47	249 176,53
Övriga andelsfordringar	75 189,00	75 189,00
Donationsfondernas särsk. tackning	1 232 052,65	1 361 536,18
Långfristiga fordringar, totalt	20 291,04	22 454,61
Bankdeposition	0,00	0,00
Resultatregleringar, aktiva	256 968,00	215 978,07
Eget kapital, totalt 31.12	22 139 508,40	21 824 466,28
Avsättningar	0,00	0,00
Kortfristiga skulder	1 384 190,97	1 328 520,34
Anslutningsavgifter	2 130 000,00	1 984 790,00
Resultatregleringar, passiva	1 127 208,65	1 142 851,73
Erhållna garantier	326 800,00	343 102,00
Ansvarsförbindelser	1 194 926,38	1 289 945,19
Återbetalningsansvar mervärdesskatt	527 282,00	628 624,00

2. RESULTATRÄKNING

EXTERN RESULTATRÄKNING	2016	2015
Verksamhetens intäkter	3 207 335,05	3 068 848,03
Försäljningsintäkter	1 788 824,19	1 830 289,21
Avgiftsintäkter	880 479,20	887 248,39
Understöd och bidrag	166 370,19	33 871,43
Övriga intäkter	249 731,37	287 251,00
Försäljningsvinster	121 930,10	30 188,00
Verksamhetens kostnader	-22 318 224,37	-21 513 506,57
Personalkostnader	-9 038 982,28	-8 910 543,53
Köp av tjänster	-9 945 824,85	-9 455 709,56
Material, förnödenheter, varor	-1 672 016,15	-1 828 553,23
Understöd och bidrag	-1 560 142,63	-1 191 504,43
Övriga kostnader	-101 258,46	-127 195,82
VERKSAMHETSBIDRAG	-19 110 889,32	-18 444 658,54
Skatteinkomster	17 917 838,23	16 781 838,54
Landskapsandelar	4 448 121,26	4 279 326,51
DRIFTSBIDRAG	3 255 070,17	2 616 506,51
Finansiella intäkter och kostnader	30 774,59	34 106,80
Ränteintäkter	25 352,88	29 649,17
Övriga finansiella intäkter	5 455,67	5 052,01
Räntekostnader	0,00	0,00
Övriga finansiella kostnader	-33,96	-594,38
ÅRSBIDRAG	3 285 844,76	2 650 613,31
Avskrivningar enligt plan	-971 083,73	-914 177,22
Avskrivningar av engångskaraktär	0,00	0,00
Nedskrivningar	0,00	0,00
Extraordinära intäkter o. kostnader	0,00	0,00
Extraordinära intäkter	0,00	0,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	2 314 761,03	1 736 436,09
Ökning eller minskning av avskr.differens	0,00	0,00
Ökning eller minskning av reserv	-2 000 000,00	-1 500 000,00
Ökning eller minskning av fonder	0,00	0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT	314 761,03	236 436,09

3. FINANSIERINGSANALYS

FINANSIERINGSANALYS	2016	2015
DEN EG. VERKSAMHETENS O. INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Årsbidrag	3 285 844,76	2 650 613,31
Extraordinära poster	0,00	0,00
Korrektivposter	-136 786,32	-30 188,00
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL	3 149 058,44	2 620 425,31
INVESTERINGAR		
Investeringar i anläggningstillg.	-1 076 640,38	-918 107,45
Finansieringsandelar för invest. utg	20 856,93	0,00
Försäljningsinkomster av AT	146 149,16	30 188,00
SUMMA INVESTERINGAR	-909 634,29	-887 919,45
NETTOKASSAFLÖDET VERKS. O INVEST.	2 239 424,15	1 732 505,86
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE		
UTLÅNING		
Minskning av utlåning	0,00	0,00
Ökning av utlåning	0,00	0,00
FÖRÄNDRINGAR I LÅNEBESTÅNDET		
Ökning av långfristiga lån	0,00	0,00
Minskning av långfristiga lån	0,00	0,00
Förändring av kortfristiga lån	0,00	0,00
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	281,09	135,66
ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR AV LIKVIDITET		
Förvaltade medel och kapital	0,00	0,00
Omsättningstillgångar	0,00	0,00
Förändring fordringar	-24 874,55	320 048,27
Räntefria kort- o. långfristiga skulder	185 237,91	111 485,82
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE	160 644,45	431 669,75
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL	2 400 068,60	2 164 175,61
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL BALANS		
Kassamedel 01.01.	9 114 112,56	6 949 936,95
Kassamedel 31.12.	11 514 181,16	9 114 112,56
	2 400 068,60	2 164 175,61

4. BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2016	31.12.2015
BESTÅENDE AKTIVA	17 575 368,03	17 500 031,15
Immateriella tillgångar	961 693,78	1 079 270,40
Övriga utg. med lång verkn.tid	961 693,78	1 079 270,40
Övriga utg. med lång verkn.tid/pågående	0,00	0,00
Materiella tillgångar	15 242 505,80	15 025 373,24
Mark- o. vattenområden	1 969 019,14	1 842 808,85
Byggnader	8 175 222,37	8 397 211,23
Fasta konstruktioner och anordningar	4 415 206,35	4 224 867,91
Maskiner och inventarier	301 143,59	307 540,26
Förskottsbetalningar och pågående anläggningar	381 914,35	252 944,99
Placeringar	1 371 168,45	1 395 387,51
Aktier och andelar	1 371 168,45	1 395 387,51
FÖRVALTADE MEDEL	1 274 898,75	1 422 397,89
Landskapsuppdrag	42 846,10	60 861,71
Donationsfondernas särskilda täckning	1 232 052,65	1 361 536,18
RÖRLIGA AKTIVA	12 705 539,99	10 280 596,84
Omsättningstillgångar	0,00	0,00
Förskottsbetalningar	0,00	0,00
Fordringar	1 185 934,26	1 161 340,80
Långfristiga fordringar	20 291,04	22 454,61
Lånefordringar	0,00	0,00
Övriga fordringar	20 291,04	22 454,61
Kortfristiga fordringar	1 165 643,22	1 138 886,19
Kundfordringar	554 777,56	498 564,59
Lånefordringar	0,00	0,00
Övriga fordringar	351 748,88	424 456,62
Resultatregleringar, fordringar	259 116,78	215 864,98
Finansiella värdepapper	5 424,57	5 143,48
Aktier och andelar	0,00	0,00
Övriga värdepapper	5 424,57	5 143,48
Kassa och bank	11 514 181,16	9 114 112,56
AKTIVA TOTALT	31 555 806,77	29 203 025,88

PASSIVA	31.12.2016	31.12.2015
EGET KAPITAL	-22 139 508,40	-21 824 466,28
Grundkapital	-10 000 000,00	-5 528 720,79
Övriga egna fonder	-5 424,57	-5 143,48
Över/underskott från tidigare perioder	-11 819 322,80	-16 054 165,92
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-314 761,03	-236 436,09
AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER	-3 500 000,00	-1 500 000,00
AVSÄTTNINGAR	0,00	0,00
FÖRVALTAT KAPITAL	-1 274 898,75	-1 422 397,89
Landskapsuppdrag	-42 846,10	-60 861,71
Donationsfondernas kapital	-1 232 052,65	-1 361 536,18
Övrigt förvaltad kapital	0,00	0,00
FRÄMMANDE KAPITAL	-4 641 399,62	-4 456 161,71
Långfristigt	-2 130 000,00	-1 984 790,00
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	0,00	0,00
Lån från offentliga samfund	0,00	0,00
Masskuldebrevslån	0,00	0,00
Övriga skulder	-2 130 000,00	-1 984 790,00
Kortfristigt	-2 511 399,62	-2 471 371,71
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	0,00	0,00
Lån från offentliga samfund	0,00	0,00
Erhållna förskott	-2 390,17	-2 418,67
Skulder till leverantörer	-699 599,22	-641 693,26
Övriga skulder	-682 201,58	-684 408,41
Resultatregleringar, skulder	-1 127 208,65	-1 142 851,37
PASSIVA TOTALT	-31 555 806,77	-29 203 025,88

5. NOTER

Noter till resultaträkningen

1. Tillämpade bokslutsprinciper

Kommunens bokslut är uppgjort i enlighet med de allmänna bokslutsprinciperna; kontinuitetsprincipen, konsekvensprincipen, försiktighetsprincipen och prestationsprincipen.

Räkenskapsperiodens inkomster har upptagits som intäkter i resultaträkningen och från intäkterna har avdragits de utgifter som sannolikt inte längre medför motsvarande inkomst (kostnader) samt förlusterna. De inkomst- och utgiftsposter som under pågående räkenskapsperiod bokförs enligt kontantprincipen bokförs i bokslutet som intäkt respektive kostnad mot kontona fordringar och skulder i balansräkningen.

Anskaffningsutgiften för bestående aktiva har aktiverats och avskrivs enligt en på förhand fastställd plan. Inkomsten/bidrag för investering med framställningstid över flera perioder har periodiserats enligt framställningsgrad.

Fordringar och skulder upptas till nominellt belopp, liksom i balansen upptagna värdepapper.

Kommunalförbundsandelar för De gamlas hem k.f. är upptagna enligt kommunens andel av kommunalförbundets grundkapital per 1.1.2016.

Kommunalförbundsandelar för Södra Ålands högstadiedistrikt k.f. är upptagna enligt kommunens andel av kommunalförbundets grundkapital per 1.1.2016.

Kommunalförbundsandelar för Ålands Miljöservice k.f. är upptagna enligt kommunens andel av kommunalförbundets grundkapital per 1.1.2016.

2. Kommunens verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde

	2016	2015
Centralförvaltning	106 296	139 817
Social- och hälsovård	1 009 336	897 239
Undervisning och kultur	438 700	367 840
Samhällstjänster	408 713	480 124
Övriga tjänster	186 984	189 184
Affärsverksamhet	935 377	964 456
Omsättning	3 085 405	3 038 660
Försäljningsvinst	121 930	30 188
Verksamhetsintäkter totalt	3 207 335	3 068 848

3. Kommunens personal och personalkostnader

	2016	2015
Penninglöner	7 052 277	6 966 743
Pensionskostnader	1 475 285	1 478 624
Övriga lönebikostnader	431 971	382 399
Summa	8 959 532	8 827 766
Arvoden till förtroendevalda	74 512	76 681
Mötesarvoden till anställda	4 938	6 098
Personalkostnader totalt	9 038 982	8 910 544

4. Arvoden till revisorer

	2016	2015
Revisorsarvode	9 310	9 995
Revisorsutlåtande		
Köp av tjänster totalt	9 310	9 995

5. Specifikation av posten köp av tjänster

	2016	2015
Köp av kundtjänster	8 025 479	7 518 449
Köp av övriga tjänster	1 920 346	1 937 260
Köp av tjänster totalt	9 945 825	9 455 710

6. Avskrivningsplan för Jomala kommun

En på förhand uppgjord avskrivningsplan har tillämpats vid avskrivningar av anläggningstillgångar. De planerade avskrivningarna är beräknade enligt den ekonomiska livslängden baserad på anskaffningsutgiften. Anskaffningsutgiften 1.1.1999 är baserad på historiska värden på vilka gjorts planenliga avskrivningar. Nya avskrivningsplanen tillämpas på investeringar aktiverade under 2013 och senare. Tidigare anläggningstillgångar förväntas följa tidigare angiven avskrivningsplan.

Immateriella tillgångar

Etablerings- och org.utgifter	5 år	linjär
Forsknings och utv.utgifter	2 år	linjär
Betalningsandelar Kf moduler	20 år	linjär
Betalningsandelar Kf byggnader	20 år	linjär
Betalningsandelar Kf löseendom	2 år	linjär
Betalningsandelar anslutningavg.	20 år	linjär

Materiella tillgångar

Förvaltningsbyggnader	20 år	linjär
Skol- och daghemsbyggnader	20 år	linjär
Fritidsbyggnader	20 år	linjär
Ekonomibyggnader	10 år	linjär
Bostadsbyggnader	30 år	linjär
Gator, vägar, torg o. parker	15 år	linjär
Broar, kajer, badinrättningar	10 år	linjär

Övriga jord- o. vattenkonstruktioner	15 år	linjär
Vattnenät	30 år	linjär
Avloppsnät	30 år	linjär
Fjärrvärmenät	20 år	linjär
Elledningar, transformatorer och utebelysning	15 år	linjär
Telefonnät, central och abonnentcentraler	10 år	linjär
Naturgas	20 år	linjär
Övriga rör- och kabelnät	15 år	linjär
Maskiner och anordningar vid el-, vatten- och dyl.	10 år	linjär
Fasta lyft- och flyttanordningar	15 år	linjär
Trafikregleringsanordningar	10 år	linjär
Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	10 år	linjär
Fartyg av järn	15 år	linjär
Fartyg av trä o. andra flytande arbetsmaskiner	8 år	linjär
Övriga transportmedel	4 år	linjär
Övriga tunga maskiner	10 år	linjär
Övriga rörliga transportmaskiner	5 år	linjär
Övriga lätta maskiner och dylika anordningar	5 år	linjär
ADB-utrustning	3 år	linjär
Övriga inventarier	3 år	linjär

Små enskilda anskaffningar av anläggningstillgångar, vilkas anskaffningsutgift är under 8 500 euro upptas som årskostnad (KST § 549/30.12.2002). Avskrivningsplanen reviderades under 2013, då bokföringsnämndens bokföringssektion utgav nya anvisningar. De nya anvisningarna behandlar bland annat förkortade avskrivningstider.

6. Avskrivning enligt plan och tilläggsavskrivningar/nedskrivningar

	Imm rättigheter i byggnader	Imm rättigheter i löseegendom	Byggnader	Fasta konstr. o. anordning	Maskiner o. inventarier
Anskaffn. utgift 01. 2016	2 119 892,99	187 208,74	20 792 788,95	9 221 807,17	2 292 287,18
Ökning	0,00		168 972,74	583 108,57	84 235,64
Minskning					
Anskaffn. utgift 12. 2016	2 119 892,99	187 208,74	20 961 761,69	9 804 915,74	2 376 522,82
Ack planavskr 01. 2016	1 040 622,59	187 208,74	5 216 184,82	4 175 138,96	1 704 408,61
Årets planavskrivningar	117 576,62	0,00	375 104,67	387 770,13	90 632,31
Rest efter planavskr.	961 693,78	0,00	15 370 472,20	5 242 006,65	581 481,90
Ack fin. andel 01. 2016			7 179 392,89	821 800,30	280 338,31
Årets finans. andelar			15 856,93	5 000,00	0,00
Finans. andel 12. 2016			7 195 249,82	826 800,30	280 338,31
Bokföringsvärde 31.12.2016	961 693,78	0,00	8 175 222,38	4 415 206,35	301 143,59

Vid ombyggnad av vägar har Jomala kommun gått in för att hålla vägförrättningar. På de ersättningar som kommunen erlägger till enskilda markägare betalas ränta. Räntan och ersättningen aktiveras och ingår i kostnaden för respektive vägombyggnad.

7. Överensstämmelse mellan avskrivningar och genomsnittliga reinvesteringar

Enligt kommunsektionens anvisningar ska förklaring i noter ges om investeringarna avsevärt överstiger summan av avskrivningarna. De genomsnittliga investeringarna har under 2015 och 2016 varit ca 994 622 euro medan avskrivningarna under motsvarande period i medeltal uppgått till ca 942 630 euro. Jomala kommun expanderar kraftigt, vilket innebär att framtida investeringar med stor sannolikhet kommer att fortsättningsvis vara högre än avskrivningarna.

8. Övrigt

Investeringsreservering

Genom kommunfullmäktiges beslut § 97/15.12.2015 har projektet 86112 Utbyggnadsprojekt skola, barn och fritid initierats och en investeringsreservering om 1 500 000 euro har gjorts för ändamålet 2015 och i år föreslås en ny investeringsreservering om 2 000 000 euro för samma investering.

9. Skatteintäkter och landskapsandelar

Skatteintäkter	2016	2015
Kommunalskatt	15 589 762	15 014 739
Samfundsskatt	1 790 271	1 227 203
Fastighetsskatt	412 893	417 046
Övriga skatteinkomster	124 913	122 851
Skatteintäkter totalt	17 917 838	16 781 839
Landskapsandelar	2016	2015
Andel för socialväsendet	2 560 323	2 494 703
Andel för utbildning	2 001 541	1 790 593
Andel för fritidsverksamhet	119 107	115 334
Andel för bibliotek	97 630	94 530
Skatteavdragskompensation		
Kapitalskattekompensation	150 910	124 408
Övriga landskapsandelar	-481 390	-340 241
Landskapsandelar totalt	4 448 121	4 279 327

Noter till balansräkningen

1. Kommunens placeringar i aktier och andelar

Aktier i dotterbolag	2016	2015
Fastighets Ab Jomalabostäder	100 912,76	100 912,76
Svinryggens Deponi Ab	25 228,19	25 228,19
Jomala Energi Ab	2 500,00	2 500,00
	128 640,95	128 640,95
Andelar i kommunalförbund	2016	2015
De Gamlas Hem k.f.	408 514,04	408 514,04
Södra Ålands högstadiedistrikt k.f.	441 509,57	441 509,57
Träningsundervisningen	46 078,49	46 078,49
Ålands Omsorgsförbund k.f.	1 420,68	1 420,68
Ålands Miljöservice k.f.*	24 858,26	24 858,26
	922 381,04	922 381,04
Aktier och andelar i intressesamfund	2016	2015
Ålands skid- och skidskyttecentrum Ab	20 000,00	20 000,00
	20 000,00	20 000,00
Övriga aktier och andelar	2016	2015
Åda Ab	800,00	800,00
Mariehamns Energi Ab	0,00	24 219,06
Ålands Problemafäll Ab	375,00	375,00
Ålands Vatten Ab	212 084,98	212 084,98
Ålands Elandelslag	1 984,62	1 984,62
Ålands Telefonandelslag	1 589,38	1 589,38
Ålands Vindenergi Ab	8 123,48	8 123,48
	224 957,47	249 176,53

*Av tidigare utbetalda kapitaltillskott till Ålands Miljöservice k.f. har en del omvandlats till grundkapital under 2015.

Marknadsvärdet/återanskaffningsvärdet för aktier och andelar bedöms vara det samma som bokföringsvärdet = inköpspriset.

2. Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning efter ett år eller längre tid.

Långfristiga fordringar	2016	2015
Lånefordringar		
Övriga fordringar	20 291	22 455
	20 291	22 455

3. Resultatregleringar, aktiva

Resultatregleringar, aktiva	2016	2015
Förskott		
Löneförskott		
Per. vatten- och avloppsfordringar	256 968	215 978
Övriga resultatregleringar		
	256 968	215 978

4. Förvaltad kapital

Donationsfondernas särskilda teckning	2016	2015
Donationsfonders medel	2 831,62	2 929,20
Stipendiefond Södersunda	4 600,67	4 793,62
Bergmans och Dahlbloms fond	1 224 620,36	1 353 813,36
Summa	1 232 052,65	1 361 536,18

Kommunfullmäktige har genom § 8/10.01.2012 beslutat att upprätta fonden *Bergmans och Dahlbloms fond*. I fonden ingår två danaarv som kommunen erhållit under 2011, samt överflyttade medel från den avslutade pensionärsbostadsfonden. Fonden består av likvida medel om 874 620 euro och värderade marktillgångar om 350 000 euro. Marken är värderad lägre än marknadsvärdet då det framtida användningsområdet är osäkert. Kommunfullmäktige beslöt 2012 att fonden kan användas till utbyggnad inom kommunens äldreomsorg, barnomsorg, skola samt kulturella aktiviteter för äldre. Under 2016 har skog avverkats på markområdet tillhörande fonden. Avverkad skog har sålts och intäkterna tillfallit fonden i enlighet med stadgan.

5. Amorteringar av långfristiga lån under följande räkenskapsperiod

Från och med 2013 har inte Jomala kommun några långfristiga lån och har förhållit sig skuldfri under 2016.

6. Anslutningsavgifter; långfristiga skulder

Återbetalningsbara anslutningsavgifter till kommunens vatten- och avloppsverk.

	2016	2015
Saldo 01.01	1 984 790	1 785 830
Ökning under perioden	145 210	198 960
Minskning under perioden		
Saldo 31.12	2 130 000	1 984 790

7. Resultatregleringar, passiva

Resultatregleringar, passiva	2016	2015
Semesterlönereservering	1 032 384	1 053 313
Resultatregleringsskulder, Tränings.	15 461	11 807
Resultatregleringsskulder, SÅHD	79 364	93 014
Resultatregleringsskulder, DGH	0	-15 283
	1 127 209	1 142 851

8. Förändringar i det egna kapitalet

	2016	2015
Eget kapital 01.01	21 824 466	21 563 036
Grundkapital 01.01	5 528 721	5 528 721
Förändring under perioden	4 471 279	
Grundkapital 31.12	10 000 000	5 528 721
Anslutningsfond 01.01		
Förändring under perioden		
Anslutningsfond 31.12		
Övriga egna fonder 01.01	5 143	5 008
Förändring under perioden	281	136
Övriga egna fonder 31.12	5 424	5 143
Överskott från tidigare år 01.01	16 290 602	16 054 166
Fört till grundkapital	-4 471 279	
Räkenskapsperiodens resultat	314 761	236 436
Balanserade vinstmedel 31.12	12 134 084	16 290 602
Eget kapital totalt 31.12	22 139 508	21 824 466

Noter angående säkerhet och ansvarsförbindelser

1. Erhållna garantier

Totalentreprenad gällande Daghemmet Rubinen
GA Byggservice bankgaranti ÅAB 6 800,00 (t.o.m. 19.02.2016)

Ålands skid- och skidskyttecentrum Ab
Pantskuldebrev/innehavarskuldebrev 1/2004 170 000,00

Avtal om markanvändning, Sviby by
Norra Bergshöjden Ab bankgaranti ÅAB 150 000,00 (t.o.m. 31.12.2021)

Garantier sammanlagt

2016	326 800,00 euro
2015	343 102,00 euro

2. Ansvarsförbindelser

På koncernbolags skuld
Jomala Energi Ab banklån Ålandsbanken; saldo 31.12.16 1 191 899,05
Kommunen borgar för 1 500 000,00 euro

FAB Jomalabostäder banklån Handelsbanken; saldo 31.12.16 3 027,33

Sammanlagt:	2016	1 194 926,38
	2015	1 289 945,19

3. Markanvändningsavtal

Nedanstående visar kommunens förbindelser i form av markanvändningsavtal vilka fortfarande är i kraft:

Detaljplaneområde i Sviby, Nybondas;

Norra Bergshöjden Ab 17,33 ha

Avtalet ingicks 2005 och ett tilläggsavtal ingicks 2015 för att reglera nedgrävningen av den högspänningsledning som finns på området. Nedgrävningen sker på markägarens försorg och markägaren har för detta ändamål ställt en säkerhet i form av en bankgaranti om hundra femtiotusen (150 000) euro till kommunen. Bankgarantin är i kraft tills 31.12.2021. Kommunen deltar fortsättningsvis i kostnaderna för vatten- och avloppsledningar, dock högst till det belopp som kommunen erhåller i form av anslutningsavgifter. Ersättningen erläggs årligen till ett belopp om 25 000 euro. Slutreglering mellan avtalsparterna sker då detaljplaneområdet är färdigt utbyggt.

Detaljplaneområde i Sviby, kvarter 4244-4247;

Dalbo affärsfastigheter	2,56 ha
Skogshyddan Ab	3,34 ha

Avtal ingicks 2008 med anledning av planeändring. Kommunen planerar, bygger och bekostar träd och eventuella andra planteringar i anslutning till vägområde.

Detaljplaneområde Norra Kasberget i Sviby;

Minimax Ab	24,8 ha
------------	---------

Avtal ingicks 2008 och förnyades 2009 i samband med att en planeändring gjordes. Kommunen har förbundit sig att delta i kostnaderna för byggande av stamledningar för vatten och avlopp till ett belopp om 2 440 euro per tomt. Ersättningen erläggs i efterskott till markägaren i enlighet med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut.

Detaljplaneområde Södra Kasberget i Sviby;

Dalbo affärsfastigheter	6,64 ha
Skogshyddan Ab	9,0 ha

Avtal ingicks 2008. Kommunen har förbundit sig att delta i kostnaderna för byggande av stamledningar för vatten och avlopp till ett belopp om 2 440 euro per tomt. Ersättningen erläggs i efterskott till markägaren i enlighet med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut.

Detaljplaneområde Norrgårds, Möckelö;

Eklunds fastigheter Ab	33,6 ha/88 312 m ² till kommunen
------------------------	---

Avtal ingicks 2010. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det kommande underhållet av överlåtna gatu- och parkområden. I de överlåtna områdena ingår även tomt för allmänna byggnader. Gator och allmänna områden ska vara färdigställda inom 18 månader från det att byggnationen har påbörjats. Kommunstyrelsen beslöt genom § 289/17.12.2015 att bevilja förlängd tid med 5 månader för att slutföra byggandet av gator och GC-led samt iordningställande av lekplatsen och bollplan så att dessa ska ha synats och godkänts av kommunen senast 31.5.2016. Arbetena slutfördes och synades under 2016. De aktuella områdena har nu överlåtits till kommunen.

Detaljplaneområde Nedre Tommases, Västerkalmare;

Fastighets Ab Skrapängen	1,2 ha/2 663 m ² till kommunen
--------------------------	---

Avtalet ingicks 2011. Kommunen har åtagit sig att bygga en infart till tomt när behov uppstår för anslutning samt det kommande underhållet av parkområden. Arbetena färdigställdes under 2016 och slutsynades hösten 2016. Detaljplanen är nu förverkligad.

Detaljplaneområde fastigheten Hagen, Österkalmare by;

Algots Hus Ab

Avtalet ingicks 2013. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det framtida underhållet av gata inom planområdet. Gatuområdet överförs till kommunen genom fastighetsförrättning utan ersättning då det utgör endast 14 procent av hela planområdet.

Detaljplaneområde fastigheten Söderskog, Björsby by;

Karl-Gustav Falkenberg 37 416,5 m²/21 502 m² till kommunen

Avtalet ingicks 2013. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det framtida underhållet av överlåtet parkområde, skyddsgronområde, område för samhällsteknisk service och fornminnesområde.

Detaljplaneområde i Vesterkalmare by, Kalmarnäs II;

Björn Lindfors 850 m²/850 m² till kommunen

Edgar Kalm 1,3 ha/6 707 m² till kommunen

Mariterra Ab 3,3 ha/17 827 m² till kommunen

Avtalen ingicks 2014. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det kommande underhållet av överlåtna gatu- och parkområden. Gator och allmänna områden ska vara färdigställda inom 18 månader från det att byggnationen har påbörjats.

Detaljplaneområde i Dalkarby, kvarter 40511 och del av kvarter 40513 samt park- och trafikområden;

Ålands Penningautomatförening 2,5 ha/4 600 m² till kommunen

Avtalet ingicks 2014. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det framtida underhållet av överlåtet parkområde. Slutsyn över gjorda arbeten är ännu inte gjord.

Detaljplaneområde i Kungsö by, kvarter 41818-41821 och 4187;

Kerstin Elevall 7,3 ha/276 m² till kommunen

Avtalet ingicks 2014. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det framtida underhållet av överlåtet område för samhällsteknisk service.

Detaljplaneområde i Möckelö by, för fastigheterna 3:39, 3:42, 3:44 och del av fastigheten 3:50 samt lantbruksområde;

Alm Johan Reinholt Hannes dödsbo 7,7 ha/46 500 m² till kommunen

Avtalet ingicks 2015. Kommunen har inte åtagit sig några skyldigheter, förutom det framtida underhållet av överlåtet park- och gatuområde.

Detaljplaneändring för Norra Kalmarnäs bestående av kvarteren 4311, 4313, del av 4314 samt park-, simstrands- och gatuområden (fastigheterna 3:72, 3:76, 3:88, 3:89, 3:94, 3:95, 3:96 samt del av 3:16, 3:51, 3:85 och 8:77);

Jana Lemberg m.fl. 10 230 m² till kommunen

Avtalet ingicks 2016. Kommunen har åtagit sig att, efter slutförd och av i kommunen behörigt organ godkänd byggnation, delta i kostnaden för

byggnation av en badstrand och de allmänna områdena till ett belopp som motsvarar 50 procent av de totala kostnaderna, dock högst 20 000 euro exklusive moms. Kommunen ansvarar även sedan för underhållet av överlåtet parkområde.

4. Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt

Enligt mervärdesskattelagen tillämpas från och med 1.1.2008 en tioårig justeringsplikt gällande mervärdesskatteavdrag eller återbäringar vilka erhållits på basis av utgifter för nybygge eller grundrenovering, om fastigheten eller en del av den tas i användning som inte berättigar till avdrag eller återbäring.

Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt			
Utgifter för nybygge eller ombyggnad av fastigheter			
	Mervärdesskatt	Momsansvar	
		2016	2015
År 2008 färdigställda fastigheter			
Ombyggnation Jomala Bibliotek	85 467	8 547	17 093
Grundrenovering av Trollsländan	7 102	710	1 420
År 2009 färdigställda fastigheter			
Sviby nya daghem	477 696	95 539	143 309
Nya brandstationen	282 547	56 509	84 764
År 2010 färdigställda fastigheter			
Installation av fjärrvärme			
Vikingaåsen	6 443	1 933	2 577
Kommunalgården	11 721	3 516	4 688
Allegården	5 842	1 753	2 337
Gamla brandsstationen	4 462	1 339	1 785
Vikingahallen	4 784	1 435	1 914
Sviby skola	5 545	1 664	2 218
År 2011 färdigställda fastigheter	-	-	-
År 2012 färdigställda fastigheter			
Österkulla Daghem	97 869	48 934	58 721
Modulen i Södersunda	21 140	10 570	12 684
År 2013 färdigställda fastigheter			
Kommunalgården	141 367	84 820	98 957
Österkulla Daghem	100 089	60 054	70 063
Rubinen	91 599	54 959	64 119
År 2014 färdigställda fastigheter			
Rubinen	1 200	840	960
Vikingahallen ventilation och belysningsarmatur	49 412	34 589	39 530
År 2015 färdigställda fastigheter			
Raststuga Gottby lekpark	13 448	10 759	12 103
Ombyggnad av Kommunalgården	10 423	8 338	9 381
År 2016 färdigställda fastigheter			
Bergvärmepump, Södersunda skola	27 214	24 493	
Bergvärmepump, Österkulla daghem	11 060	9 954	
Automatalarm, Diamanten	3 752	3 377	
Automatalarm, Trollsländan	2 944	2 650	
Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt 31.12.2016		527 282	628 624

6. KONCERNRESULTATRÄKNING

RESULTATRÄKNING	Elimineringar	Not	2016	2015
Verksamhetsintäkter				
Försäljningsintäkter	-2 174 995,82	1.	4 291 147,35	4 364 911,92
Avgiftsintäkter			1 166 286,11	1 189 618,68
Understöd och bidrag			196 817,55	72 424,41
Övriga intäkter	-913,57	1.	1 837 841,89	1 608 022,78
Försäljningsvinster			0,00	0,00
Sa Verksamhetsintäkter	-2 175 909,39		7 492 092,90	7 234 977,78
Verksamhetskostnader				
Personalkostnader		3.	-13 411 550,98	-13 174 127,46
Köp av tjänster	2 046 632,79	1.	-8 831 501,78	-8 337 666,38
Material, förnödenh., varor	119 483,58	1.	-2 213 739,47	-2 327 971,81
Understöd			-1 560 859,26	-1 192 368,74
Övriga kostnader	9 793,01	1.	-321 838,18	-338 903,61
Sa Verksamhetskostnader	2 175 909,39		-26 339 489,67	-25 371 037,99
VERKSAMHETSBIDRAG	0,00		-18 847 396,77	-18 136 060,20
Skatteinkomster			17 917 838,23	16 781 838,54
Landskapsandelar			4 448 121,26	4 279 326,51
DRIFTSBIDRAG	0,00		3 518 562,72	2 925 104,85
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter			27 560,02	35 911,47
Övriga finansiella intäkter			5 455,09	5 402,81
Räntekostnader			-21 072,39	-22 245,55
Övriga finansiella kostnader			-413,76	-5 184,75
Sa Finansiella intäkter och kostnader			11 528,97	13 883,98
ÅRSBIDRAG	0,00		3 530 091,68	2 938 988,82
Avskrivningar på anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid			-1 192 175,20	-1 128 239,38
Nedskrivning på bestående anläggningstillgångar			0,00	0,00
Extraordinära intäkter och kostnader				
Extraordinära intäkter			0,00	0,00
Extraordinära kostnader			28,39	-40,77
Sa Extraordinära intäkter och kostnader			28,39	-40,77
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	0,00		2 337 944,87	1 810 708,67
Ökn el. minskn av avskr.diff	36 841,38	2.	0,00	0,00
Ökn el. minskn av reserv			-1 979 599,99	-1 500 000,00
Ökn el. minskn av fonder			0,00	0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT	36 841,38		358 344,87	310 708,67

7. FINANSIERINGSANALYS FÖR KONCERNEN

FINANSIERINGSANALYS				
DEN EG. VERKSAMHETENS O. INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE				
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL	Elimineringar	Not	2016	2015
Årsbidrag			3 530 091,68	2 938 988,82
Extraordinära poster			28,39	-40,77
Korrektivposter			-385 757,98	-32 839,82
SUMMA TILLFÖRDA MEDEL			3 144 362,09	2 906 108,24
INVESTERINGAR				
Investeringar i anläggningstillg.			-1 283 882,45	-1 179 004,66
Finansieringsandelar för invest.utg			20 856,93	0,00
Försäljningsinkomster av AT			160 771,38	30 311,87
SUMMA INVESTERINGAR			-1 102 254,14	-1 148 692,79
NETTOKASSAFLÖDET VERKS. O INVEST.			2 042 107,95	1 757 415,45
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE				
UTLÅNING				
Minskning av utlåning			0,00	0,00
Ökning av utlåning			0,00	0,00
FÖRÄNDRINGAR I LÅNEBESTÅNDET				
Ökning av långfristiga lån			180 036,50	114 120,00
Minskning av långfristiga lån			-178 764,35	-147 915,09
Förändring av kortfristiga lån			26 973,81	9 341,95
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL			325,74	2 211,70
ÖVRIGA FÖRÄNDRINGAR AV LIKVIDITET				
Förvaltade medel och kapital			0,00	-166,14
Omsättningstillgångar			665,37	0,00
Förändring fordringar			-194 314,28	311 251,56
Räntefria kort- o. långfristiga skulder			198 883,50	73 864,82
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE			33 806,29	362 708,80
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL			2 075 914,24	2 120 124,25
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL BALANS				
Kassamedel 01.01			9 832 087,11	7 711 707,69
Kassamedel 31.12			11 908 001,35	9 831 831,94
			2 075 914,24	2 120 124,25

8. KONCERNBALANSRÄKNING

AKTIVA	Elimineringar	Not	31.12.2016	31.12.2015
BESTÅENDE AKTIVA				
Immateriella tillgångar				
Immateriella rättigheter	-4 300,00	1.	57 783,86	58 600,25
Övriga utgifter med lång verkningstid			961 693,78	1 089 135,12
Sa Immateriella tillgångar	-4 300,00		1 019 477,64	1 147 735,36
Materiella tillgångar				
Mark- och vattenområden			1 981 907,49	1 858 572,24
Byggnader och konstruktioner			9 968 767,82	9 845 284,36
Fasta konstruktioner och anordningar			4 562 748,47	4 369 835,03
Maskiner och inventarier			441 861,12	342 241,78
Övriga materiella tillgångar			1 497 680,15	1 481 482,25
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar			381 914,35	394 876,38
Sa Materiella tillgångar			18 834 879,39	18 292 292,03
Placeringar				
Övriga aktier och andelar	-1 059 830,32	1.2.	253 489,52	346 107,96
Övriga fordringar	-89 010,93	1.	0,00	0,00
Sa Placeringar	-1 148 841,25		253 489,52	346 107,96
SA BESTÅENDE AKTIVA	-1 153 141,25		20 107 846,55	19 786 135,36
FÖRVALTADE MEDEL				
Landskapets uppdrag			42 846,10	60 861,71
Donationsfondernas särskilda teckning			1 380 968,46	1 516 094,72
SA FÖRVALTADE MEDEL			1 423 814,56	1 576 956,43
RÖRLIGA AKTIVA				
Sa Omsättningstillgångar			665,37	0,00
Fordringar				
Långfristiga				
Kundfordringar			0,00	0,00
Övriga fordringar	0,00	1.	20 291,04	22 454,61
Sa Långfristiga	0,00		20 291,04	22 454,61
Kortfristiga				
Försäljningsfordringar	-17 317,79	1.	767 957,97	647 145,85
Lånefordringar			0,00	0,00
Övriga fordringar	-27 720,29	1.	531 508,79	644 895,05
Resultatregleringar	-35 009,58		501 381,41	318 873,24
Sa Kortfristiga	-80 047,66		1 800 848,17	1 610 914,14
Sa Fordringar	-80 047,66		1 821 139,21	1 633 368,75
Finansiella värdepapper				
Övriga värdepapper			5 424,57	5 143,48
Sa Finansiella värdepapper			5 424,57	5 143,48
Kassa och bank			11 908 001,35	9 831 831,94
SA RÖRLIGA AKTIVA	-80 047,66		13 735 230,50	11 470 344,17
SA AKTIVA	-1 233 188,91		35 266 891,61	32 833 435,95

PASSIVA	Elimineringar	Not	31.12.2016	31.12.2015
EGET KAPITAL				
Grundkapital	-1 049 900,84	2.	10 000 000,00	5 528 720,79
Kapitaltillskott	-47 490,07	3.	3 913,92	3 913,92
Andelar av kommuner som ska utträda			0,00	0,00
Uppskrivningsfond			0,00	0,00
Fond för verkligt värde			0,00	0,00
Reservfond			0,00	36 474,03
Övriga fonder				
Övriga fonder			5 424,57	5 143,48
Sa Övriga fonder			5 424,57	5 143,48
Balanserad vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder	184 293,19	3.4.7.	12 144 805,69	16 274 588,27
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	36 841,38	6.	358 344,87	310 708,67
SA EGET KAPITAL	-876 256,34		22 512 489,05	22 159 549,15
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER				
Avskrivningsdifferens	-173 644,50	4.6.	33 558,23	0,00
Reserver			3 500 000,00	1 520 400,01
SA ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	-173 644,50		3 533 558,23	1 520 400,01
AVSÄTTNINGAR				
Övriga avsättningar	0,00	5.	0,00	0,00
SA AVSÄTTNINGAR	0,00		0,00	0,00
FÖRVALTAT KAPITAL				
Landskapets uppdrag			42 846,10	60 861,71
Donationsfondernas kapital			1 380 968,46	1 516 094,72
SA FÖRVALTAT KAPITAL			1 423 814,56	1 576 956,43
FRÄMMANDE KAPITAL				
Långfristigt				
Skulder till kreditinstitut		8.	1 632 878,93	1 618 721,94
Lån från offentliga samfund		8.	239 347,31	254 888,65
Pensionslån			0,00	0,00
Övriga skulder	-103 240,41	1.	2 294 380,59	2 164 453,75
Sa Långfristigt	-103 240,41		4 166 606,84	4 038 064,35
Kortfristigt				
Skulder till kreditinstitut		8.	155 737,73	128 928,76
Lån från offentliga samfund		8.	15 386,22	15 221,38
Pensionslån			0,00	0,00
Erhållna förskott		1.	90 983,38	89 355,33
Leverantörsskulder	-17 317,79	1.	946 593,03	856 872,65
Övriga skulder	-27 720,29	1.	800 642,90	792 829,81
Skuld till kommuner		7.	0,00	0,00
Resultatregleringar	-35 009,58	1.	1 621 079,68	1 655 258,10
Latent skatteskuld			0,00	0,00
Sa Kortfristigt	-80 047,66		3 630 422,94	3 538 466,03
SA FRÄMMANDE KAPITAL	-183 288,06		7 797 029,78	7 576 530,37
SA PASSIVA	-1 233 188,91		35 266 891,61	32 833 435,96

9. NOTER TILL KONCERNEN

1. Tillämpade bokslutsprinciper för koncernbokslutet

Kommunen avser att årligen utveckla och förbättra koncernredovisningen i enlighet med gällande anvisningar. Om kommunen ska uppgöra ett komplett koncernbokslut behöver ytterligare information framkomma från koncernbolagens redovisningar.

Dotterbolaget producentorganisationen Proans ingår fortfarande i Ålands miljöservice k.f. (Mise). Jomala kommun har i samarbete med Mariehamns stad och andra medlemskommuner verkat för att de olika aktörernas respektive roller ska klargöras och särskiljas. Vid bokslutsarbetet har kommunen inte beaktat Mises dotterbolag, varför endast Mise intagits i koncernbokslutet.

Koncernens balansomslutning 2016 blev 35 266 892 euro (32 833 436 euro 2015) och resultatet för räkenskapsperioden blev 358 345 euro (310 709 euro 2015). Kommun-koncernen utgör en ekonomisk helhet där Jomala kommun är modersamfund. För att ge en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning presenteras en balansräkning, resultaträkning och finansieringsanalys där koncernsamfunden behandlas som om de skulle vara en enda bokföringsskyldig.

Följande dotterbolag och kommunförbund ingår i koncernen 2016: Fastighets Ab Jomalabostäder, Svinryggens Deponi Ab, Jomala Energi Ab, Södra Ålands högstadies-distrikt k.f. (inkl. Träningsundervisningen), De gamlas hem k.f., Ålands kommunförbund, Ålands omsorgsförbund k.f. och Ålands miljöservice k.f. (Mise).

Koncerninterna fordringar och skulder har eliminerats. Jomala kommuns ägarandelar har likaledes eliminerats i enlighet med den så kallade Parivärdemetoden, vilken innebär att aktier och andelar i koncernsamfunden minskar posten *Placeringar* bland *Bestående aktiva* med lika mycket som koncernens aktie- eller grundkapital minskar under *Eget kapital*. Kommunens andel i koncernens balansräkning har räknats ut post för post utgående från ägarandelen.

Vid uppgörandet av finansieringsanalysen har kommunen använt sig av kommunalförbundens egna finansieringsanalyser och medtagit kommunens andelar.

Svinryggens Deponi Ab som ägs av Jomala kommun och Mariehamns stad gemensamt innehar anläggningar och miljötillstånd som mot betalning kan utnyttjas av olika entreprenörer i landskapet. Svinryggens Deponi Ab:s avskrivningar är inte korrigerade enligt kommunens avskrivningsplan. Kommunen motiverar detta med hänvisning till väsentlighetsprincipen.

Kommunalförbundens avskrivningsplaner följer kommunens varvid inga korrigeringar gjorts i förbundens planavskrivningar.

Under 2015 har Mise omvandlat en del av tidigare inbetalt kapitaltillskott till grundkapital. Från och med 2015 uppgår Jomala kommuns andel i Mise till 24,86 procent av grundkapitalet. Medlemskommunernas andel av kommunalförbundets tillgångar och ansvar för skulder fastställs i proportion till det nyinförda grundkapitalet. Tidigare och resterande delar av inbetalade medel från kommunerna, bland annat i

form av utbetalt kapitaltillskott, har överförts från kommunalförbundets skulder till balanserad vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder. Detta på grund av att kommunens tidigare utbetalda medel till fullo inte omvandlats till grundkapital och kan inte med säkerhet förvänta sig att återfå tidigare utbetalade medel från kommunalförbundet. Kvarvarande kapitaltillskott återfinns i koncernbokslutet även under 2016 med hänvisning till försiktighetsprincipen.

Ålands kommunförbund har inget grundkapital, på grund av detta har Jomala kommuns ägarandel i stället beräknats utifrån de avgiftsandelar som betalats till kommunförbundet.

Kommunens andel av avskrivningsdifferensen för Ålands omsorgsförbund k.f. och Jomala Energi Ab är flyttad till vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder samt räkenskapsperiodens resultat.

2. Koncernstrukturen

	Ägoandel	Årets resultat	Ägoandel av årets resultat
Dotterbolag:			
Fastighets Ab Jomalabostäder	100,00 %	13 762	13 762
Svinryggens Deponi Ab (Jomala innehar ordförandeposten)	47,69 %	17 663	8 424
Jomala Energi Ab	100,00 %	71	71
Kommunalförbund:			
Södra Ålands högstadiedistrikt k.f. (inkl. Träningsundervisningen)	36,92 %	0	0
De gamlas hem k.f.	37,31 %	0	0
Ålands kommunförbund	28,40 %	0	0
Ålands miljöservice k.f.	24,86 %	-62 410	-15 514
Ålands omsorgsförbund k.f.	12,68 %	0	0

Ovanstående siffror är dotterbolagens egna resultat, vilka inte anpassats till kommunens redovisningsprinciper. Svinryggens Deponi Ab har under 2016 fusionerat med Ålands Problemavfall Ab och kommunens ägarandel understiger nu 50 procent vilket leder till att Svinryggens Deponi Ab inte längre är ett dotterbolag inom koncernen.

Noter till Resultaträkningen

1. Koncerninterna intäkter och kostnader

	Intäkter 2016	Kostnader 2016
Jomala Energi Ab	119 483,58	384,01
FAB Jomala bostäder	0,00	9 409,00
Svinryggens Deponi Ab	0,00	0,00
Södra Ålands högst.distr.	991 275,05	123 557,31
De Gamlas Hem k.f.	759 170,82	21 555,22
Ålands omsorgsförbund k.f.	138 569,90	0,00
Ålands miljöservice k.f.	0,00	0,00
Ålands kommunförbund	31 969,03	20 344,85
Summa	2 040 468,38	175 250,39
Jomala kommun	135 441,01	2 000 658,99

2. Eliminering av avskrivningsdifferens

Elimineringen avser årets förändring av avskrivningsdifferensen för Jomala Energi Ab (17 580 euro) och Ålands omsorgsförbund k.f. (19 261 euro).

3. Koncernens personalkostnader

	2016	2015
Penninglön	10 616 357,30	10 449 195,16
Pensionskostnader	2 198 623,35	2 194 188,03
Övriga lönebikostnader	596 570,33	530 744,27
Summa	13 411 550,98	13 174 127,46

4. Överensstämmelse mellan avskrivningar och genomsnittliga reinvesteringar

Enligt kommunsektionens anvisningar ska förklaring i noter ges om investeringarna avsevärt överstiger summan av avskrivningarna. Koncernens genomsnittliga investeringar har under 2015 och 2016 varit cirka 2 105 703 euro medan avskrivningarna under motsvarande period i medeltal uppgått till cirka 1 490 028 euro. Jomala kommun expanderar kraftigt, vilket innebär att koncernens framtida investeringar med stor sannolikhet kommer att fortsättningsvis vara högre än avskrivningarna.

Noter till balansräkningen

1. Eliminering av koncerninterna fordringar och skulder.

För kommunalförbunden har elimineringen av koncerninterna fordringar och skulder minskats utifrån ägarandelen.

Fordringar	Belopp i euro	Ägarandel	Med i kommunens koncembokslut
Jomala Energi Ab	75 189,00	100,00%	75 189,00
FAB Jomala bostäder	0,00	100,00%	0,00
Svinryggens Deponi Ab	0,00	47,69%	0,00
Södra Ålands högst.distr.	29 736,66	36,92%	10 978,92
De Gamlas Hem k.f.	3 750,05	37,31%	1 399,27
Ålands omsorgsförbund	0,00	12,68%	0,00
Ålands miljöservice k.f.	0,00	24,86%	0,00
Ålands kommunförbund	0,00	28,40%	0,00
			87 567,20
Skulder	Belopp i euro	Ägarandel	Med i kommunens koncembokslut
Jomala Energi Ab	11 594,00	100,00%	11 594,00
FAB Jomala bostäder	0,00	100,00%	0,00
Svinryggens Deponi Ab	0,00	47,69%	0,00
Södra Ålands högst.distr.	94 824,23	36,92%	35 009,58
De Gamlas Hem k.f.	37 900,65	37,31%	14 142,03
Ålands omsorgsförbund	1 507,30	12,68%	191,13
Ålands miljöservice k.f.	0,00	24,86%	0,00
Ålands kommunförbund	3 552,58	28,40%	1 008,93
			61 945,67
Fordringar mellan dotterbolag/kommunförbund	Belopp i euro	Ägarandel	Med i kommunens koncembokslut
Jomala Energi Ab	3 155,60	100,00%	3 155,60
Jomala Energi Ab	2 568,19	100,00%	2 568,19
Södra Ålands högst.distr.	35 937,00	36,92%	13 268,12
De Gamlas Hem k.f.	26 611,00	37,31%	9 929,48
			28 921,39
Skulder mellan dotterbolag/kommunförbund	Belopp i euro	Ägarandel	Med i kommunens koncembokslut
Jomala Energi Ab	9 929,48	100,00%	9 929,48
Jomala Energi Ab	13 268,12	100,00%	13 268,12
Södra Ålands högst.distr.	6 956,00	36,92%	2 568,19
De Gamlas Hem k.f.	8 457,00	37,31%	3 155,60
			28 921,39

2. Eliminering av kommunens ägarandelar

Jomala kommuns ägarandelar har eliminerats i enlighet med den så kallade Parivärde-metoden, vilken innebär att aktier och andelar i koncernsamfunden minskar posten *Placeringar* bland *Bestående aktiva* med lika mycket som koncernens aktie- eller grundkapital minskar under *Eget kapital* (1 049 901 euro).

3. Kapitaltillskott till Ålands miljöservice k.f. (Mise)

En del av kommunens tidigare utbetalda medel till Mise omvandlades under 2015 till en andel i kommunalförbundets nyinförda grundkapital. Kvarvarande av Mises kapitaltillskott har överförts till balanserad vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder. Detta på grund av osäkerhet kring Mises möjlighet att återbetala tidigare erhållna kapitaltillskott till kommunerna. Kapitaltillskottet återfinns i koncernbokslutet även under 2016. Detta med hänvisning till försiktighetsprincipen.

4. Eliminering av tidigare års avskrivningsdifferens

Elimineringen avser avskrivningsdifferensen för Ålands omsorgsförbund k.f. samt Jomala Energi Ab, vilken överförts till balanserad vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder (136 803 euro).

5. Eliminering av avskrivningsdifferens

Elimineringen avser årets förändring av avskrivningsdifferensen för Jomala Energi Ab (17 580 euro) och Ålands omsorgsförbund k.f. (19 261 euro).

6. Koncernens kort- och långfristiga lån

2015	Långfr. skulder	Kortfr. skulder	Totala skulder
Försäkringsinrättningar	21 188	3 531	24 720
Lån från offentliga samfund	254 889	15 221	270 110
Lån från finansiella instituet	1 597 534	125 397	1 722 931
Utnyttjad Checkkredit	0	0	0
Totalt	1 873 611	144 150	2 017 761
2016	Långfr. skulder	Kortfr. skulder	Totala skulder
Försäkringsinrättningar	17 657	3 531	21 188
Lån från offentliga samfund	239 347	15 386	254 734
Lån från finansiella instituet	1 615 222	152 206	1 767 428
Utnyttjad Checkkredit	0	0	0
Totalt	1 872 226	171 124	2 043 350

10. FÖRTECKNING ÖVER ANVÄNDA BOKFÖRINGSBÖCKER OCH VERIFIKATSLAG

EGENTLIGA BOKFÖRINGSBÖCKER:

Dagbok, datalistor
Huvudbok, datalistor
Balansbok, separat inbunden för perioden
Bokslutsspecifikationer, separat inbundna för perioden

Inköpsreskontra, försäljningsreskontra och anläggningstillgångsregister är integrerade i bokföringen. Löner tas över via fil från löneprogrammet.

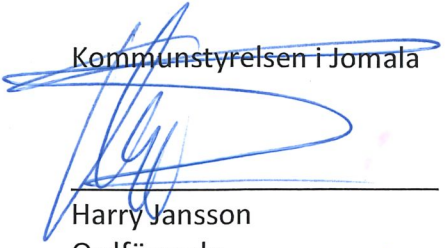
VERIFIKATSLAG:

Huvudbokförings- och bokslutsverifikat	verifikatserie 200-	pappersverifikat
Leverantörsreskontra	verifikatserie 100-	pappersverifikat
Försäljningsreskontra	verifikatserie 400-	
Anläggningstillgångsregister	verifikatserie 700-	
Löner	verifikatserie 600-	

11. UNDERSKRIFTER

Jomala den 15 maj 2017

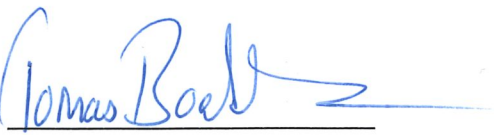
Kommunstyrelsen i Jomala

Harry Jansson
Ordförande

Annika Hambrudd

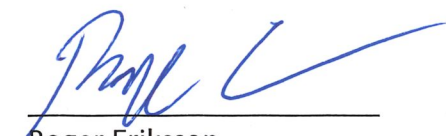
Tomas Boedeker

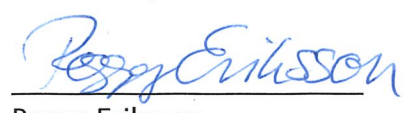
Suzanne Milestad-Styrström

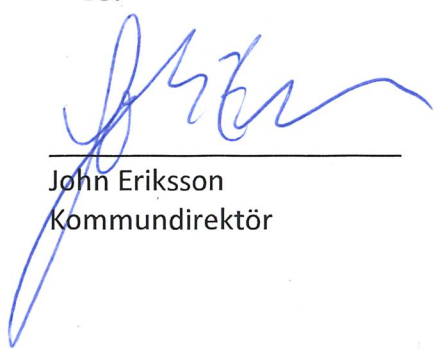
Carina Aaltonen
Vice ordförande

Roger Eriksson

Peggy Eriksson

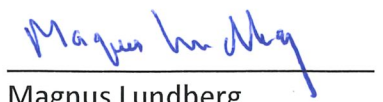

John Eriksson
Kommundirektör

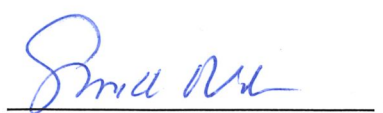
12. REVISORSANTECKNING

Över verkställd revision har avgivits revisionsberättelse.

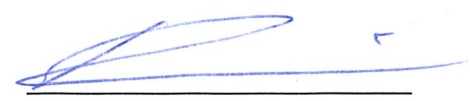
Jomala den 18 maj 2017

Magnus Lundberg
ordförande för revisorerna

Gunilla Wik

Robert Lindfors

JOMALA KOMMUN

PROTOKOLL FRÅN SLUTREVISION FÖR RÄKENSKAPSÅRET 2016

Tidpunkt: 17-18 maj 2017

Plats: Kommungården i Jomala

Närvarande:

Magnus Lundberg, ordförande

Gunilla Wik

Robert Lindfors, sekreterare

Övriga närvarande (allmän presentation och enskilt hörande)

Kommundirektör John Eriksson, 17-18 maj

Ekonomichef Dan Lindblom, 17-18 maj

Rektor Pia Axberg 17 maj kl. 13.00 – 14.00

Teknisk chef Magnus Nordin 17 maj kl. 14.30 – 15.00

1. MÖTETS ÄNDAMÅL

Kommunens valda revisorer hade sammankommit för att utföra gemensam slutrevision av kommunens räkenskaper och förvaltning för år 2016. Mellanrevision hölls den 27-28.10.2016.

Under revisionen fördes enskilda diskussioner med ovannämnda tjänstemän och beslutsfattare beträffande kommunens övergripande verksamhet, ekonomi samt specifika ansvarsområden.

2. LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET

Revisorerna konstaterades vara lagenligt sammankallade och beslutföra.

3. PROTOKOLLJUSTERING

Beslöts att protokollet justeras och undertecknas av samtliga revisorer.

4. REVISORSJÄV

Konstaterades att inga revisorsjäv föreligger.

5. REVISION

Revisionen utfördes i enlighet med överenskommen arbetsfördelning mellan valda revisorer för mandatperioden. Sifferrevision har förrättats av enskilda revisorer under verksamhetsåret.

Iakttagelser och förslag i samband med revisionen antecknas i detta protokoll eller i revisionsberättelsen.

6. IAKTTAGELSER OCH FÖRSLAG

Säkerställande av rutiner i samband med personalomsättning

Vid personalomsättning på nyckelpositioner inom förvaltningen, behövs särskild fokus från ledningens sida på att säkerställa att rutiner finns och uppföljs så att oklarheter eller fel av väsentlig karaktär kan undvikas.

Tjänstemannabeslut – standardisering av beslutsfattandet

Eftersom beslutsfattandet i kommunen i hög grad är delegerat till tjänstemannabeslut är det viktigt bl.a. för rättsskyddet att standardiserade mallar används så långt som möjligt så att enhetliga rutiner tillämpas i kommunen.

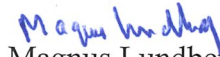
Uppdatering av officiella bokslutet, balansboken mot nya uppdaterade anvisningar från bokföringsnämndens kommunsektion (2016)

Vi rekommenderar att ekonomiförvaltningen systematiskt går igenom balansboken gentemot de nya anvisningarna och uppdaterar inför bokslutet 2017.

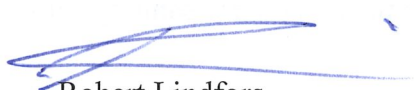
Specifikationer till samtliga balanskonton

För att säkerställa att förvaltningen har kontroll på utgående balansvärden framför vi att specifikationer till samtliga balanskonton tas fram till bokslutet 2017.

Jomala den 18 maj 2017

Magnus Lundberg
Ordförande, GR

Gunilla Wik

Robert Lindfors

REVISIONSBERÄTTELSE ÅR 2016

Till kommunfullmäktige i Jomala kommun

Vi har granskat Jomala kommuns bokföring, bokslut och förvaltning för räkenskapsperioden 01.01.2016-31.12.2016. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, budgetjämförelse, finansieringsanalys och noter till dem samt en verksamhetsberättelse. Till bokslutet hör en koncernbalansräkning, koncernresultaträkning, finansieringsanalys och noter

Kommunstyrelsen och kommundirektören är ansvariga för kommunens förvaltning och skötseln av kommunens ekonomi under räkenskapsperioden. Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av kommunens verksamhet och dess ekonomiska ställning i enlighet med stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut. Det ankommer på kommunstyrelsen och kommundirektören att i verksamhetsberättelsen redogöra för ordnandet av kommunens interna kontroll.

Vi har granskat förvaltningen, bokföringen och bokslutet i enlighet med god revisionssed, för att som resultat av granskningen rapportera om väsentliga fel och brister som uppdagats. Vid granskningen av förvaltningen har vi utrett att medlemmarna i kommunstyrelsen och kommundirektören har verkat enligt lag. Vid granskningen av huruvida den interna kontrollen har ordnats på ett behörigt sätt har vi beaktat redogörelsen för den i verksamhetsberättelsen. Därtill har vi granskat att uppgifterna och grunderna för och användningen av landskapsandelarna är riktiga. Vi har utfört granskningen för att försäkra oss om att förvaltningen sköts enligt lag och fullmäktiges beslut. Bokföringen, principerna för upprättande av bokslutet, dess innehåll och presentation har granskats i tillräcklig omfattning för att konstatera att bokslutet inte innehåller väsentliga fel eller brister.

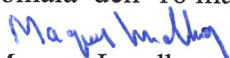
Granskningens resultat

Kommunens förvaltning har sköts enligt lag och fullmäktiges beslut. Kommunens interna kontroll har enligt vår mening ordnats på ett behörigt sätt. Uppgifterna om grunderna för och användningen av landskapsandelarna är riktiga. Bokslutet är upprättat enligt stadganden och bestämmelser om hur bokslut skall upprättas. Bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om räkenskapsperiodens verksamhet, ekonomi, ekonomiska utveckling och ekonomiska ansvar.

Utlåtande om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet

Vi förordar att bokslutet godkänns och att de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden,

Jomala den 18 maj 2017

Magnus Lundberg
Ordförande, GR

Gunilla Wiik

Robert Lindfors
Viceordförande